SERIA II.—ANUL III. No. 555 **Ediţia a treia** MERCURI, 10 SEPTEMBRE 1897

NUMĂRUL 10 BANI

ABONAMENTELE
încep la 1 şi 15 ale fie-cărei luni şi se plătesc tot-d'a-una înainte
In *Bucureşti* la Casa Administraţiei
In *judeţe* şi *streinătate* prin mandate poştale
Un an în ţară 30 lei; în streinătate 50 lei
Şase luni . . . 15 » » » 25 »
Trei luni . . . 8 » » » 13 »
Un număr în streinătate 30 bani

MANUSCRISELE NU SE ÎNAPOIAZĂ

REDACŢIA
No. 3 — STRADA CLEMENŢEI — No. 3

EPOCA

TELEFON

NUMĂRUL 10 BANI

ANUNCIURILE
în Bucureşti şi judeţe se primesc numai la Administraţie
In streinătate, *direct la administraţie* şi la toate oficiile de publicitate
Anunciuri la pag. IV . . . . . 0.30 b. linia
» » » III . . . . . 2.— lei »
» » » II . . . . . 3.— » »
Inserţiile şi reclamele 3 lei rindul

Un număr vechiu 30 bani

ADMINISTRAŢIA
No. 3. — STRADA CLEMENTEI — No. 3

D. STURDZA ŞI VIZITA LA PESTA

Din sorginte ce nu sufere dezminţire, putem spune că M. S. Regele va sosi Luni, 15 Septembrie, la Viena şi se va afla Marţi, 16 Septembrie, la Pesta.

Recepţiune oficială se va face la Buda-Pesta şefuluĭ Statuluĭ nostru.

Amintim cu acest prilej că, acum cîţi-va anĭ, fiind vorba numaĭ de o călătorie a M. S. Regeluĭ prin Pesta, partidul liberal a ridicat cele maĭ energice protestărĭ în contra simpluluĭ proiect a uneĭ asemenea călătoriĭ.

Protestările acele se întemeiaŭ pe un şir de revendicărĭ pe carĭ partidul liberal, astăzĭ la putere, le formula atuncĭ cu mult zgomot.

Intrebăm acum: cari anume revendicărĭ din programul d-luĭ Sturdza s'aŭ îndeplinit pentru ca guvernul actual să se fi făcut iniţiatorul intrevederiĭ Suveranuluĭ nostru cu Regele Francisc-Iosif al Ungarieĭ la Pesta.

Şi dacă nu s'a realizat nicĭ una din acele revendicărĭ, întrebăm: cît timp va continua seria aceasta de scandaluri, cari constaŭ în a săvîrşi cu zgomot, la putere, faptele în contra cărora partidul liberal, fiind în opoziţie, asmuţa la răzvrătire?

DIN PUŢ IN IZVOR

Orĭ cît i-aĭ cunoaşte, orĭ cît aĭ fi de sceptic, aceştĭ extra-ordinarĭ colectivişti găsesc mijlocul să-şĭ bată joc prin şarlatănia lor, de tine, îndată ce aĭ avut naivitatea de a avea încredere un moment în sinceritatea lor.

Cazul cu apa Bucureştilor este cel maĭ interesant.

Iată un primar şi o administraţie comunală, care timp de aproape douĭ anĭ —nevoind să ţină seamă de lucrările d-luĭ Filipescu, fostul primar, şi de acele ale oamenilor competenţĭ de cari era încunjurat—ia din noŭ în studiŭ chestia alimentăreĭ Capitaleĭ cu apă.

După aproape douĭ anĭ de studiŭ, administraţia colectivistă ajunge identic la acelaşĭ rezultat la care ajunsese administraţia conservatoare.

Se constată că în jurul Bragadiruluĭ se află ape subterane în abondenţă, cu un debit constant de maĭ bine de patru anĭ de cînd durează experienţele.

Se întocmeşte un proiect preliminar de lucrărĭ de aducere a apelor. Acesta este supus desbaterilor consiliuluĭ comunal. Consiliul comunal îl aprobă.

Se trimete dosarul la ministerul de interne. Acesta îl supune cercetăreĭ consiliuluĭ technic.

Acesta, în un proces-verbal, bine motivat, aprobă principiul apelor subterane, constată că debitul este suficient şi trimite înapoĭ dosarul ministruluĭ de interne, care la rîndul luĭ, aprobă lucrarea, expediind totul primaruluĭ pentru a începe lucrarea.

Primarul, încîntat, se grăbeşte a se pune pe lucru. Se adresează la un inginer, d. Radu, pentru ca să facă planurile şi să conducă întreprinderea. I se fixează chiar atîta la sută din deviz ca remunerar.

Totul aşa dar părea ca sfîrşit, definitiv sfîrşit.

Lucrul, era în adevăr, pînă la atîta considerat ca sfîrşit, în cît colectiviştilor le remînea numaĭ o sarcină delicată, aceea de a susţinea în public, că ideea alimentăreĭ oraşuluĭ cu ape subterane, este a lor, proprie a lor, şi că lucrările făcute în această privinţă de fosta administraţie conservatoare nu valoraŭ nimic.

Cu alte cuvinte, şi de astă-dată colectiviştiĭ voiaŭ să'şĭ atribue în această chestie, un merit care nu'l aveaŭ, căutînd să treacă drept descoperitoriĭ apelor subterane de la Bragadiru.

In tot cazul, faptul că colectiviştiĭ ţineaŭ să treacă drept inventatoriĭ sistemuluĭ de alimentare cu apele subterane de la Bragadiru, dovedea un lucru: că eraŭ convinşĭ de bunătatea luĭ, că eraŭ hotărîţĭ a pune lucrarea în execuţie şi că era sfîrşită în fine, interminabila chestie a apeĭ.

Am avut naivitatea a crede acest lucru. Am avut prostia a uita un moment cine sunt colectiviştiĭ.

In adevăr, după ce totul fusese arangiat pentru ca lucrarea să înceapă, am observat că cîte-va zile să face oare care tăcere în jurul chestieĭ.

Această tăcere se prelungeşte cîte-va săptămînĭ. Iar după cîte-va săptămînĭ, ziarele colectiviste încep a vorbi maĭ întîiŭ de *scrupulele* inginerului Radu.

Acest inginer, ne spuneaŭ gazetele colectiviste, nu îndrăzneşte a lua asupra sa întreprinderea, *temîndu-se ca nu cumva apele subterane de la Bragadiru să nu fie persistente şi abundente în un curs maĭ îndelungat de anĭ.*

Imediat, după acest avertisment, a început prin *unele gazete* a apărea articole prin care se combătea ideea de a se alimenta oraşul *cu ape subterane* aducîndu-se *dovezi contra*, din toată lumea.

Apoĭ oare-cari notiţe colectiviste neaŭ spus că chestia apelor *nu e încă rezolvită* şi că se fac cercetărĭ în altă direcţie.

In fine, maĭ alaltăieriĭ, o notiţă a apărut în toate gazetele liberale, prin care ni se comunica, că sub-directorul serviciuluĭ idraulic de la primărie a găsit *isvoare* abundente pe valea Ialomiţeĭ, şi că este pe cale a găsi şi altele pe aceea a Ialomicioareĭ!

Va să zică toată lucrarea a căzut din noŭ în baltă.

Va să zică colectivistul este tot colectivist. Incapabil de a face o lucrare mare, prea veninos pentru a adopta una începută de adversariĭ săĭ politicĭ, colectivistul rămîne ceea ce a fost totdeauna, o fiinţă netrebnică, încapabilă de lucru, incapabilă chiar de a lua o hotărîre!

Era cercetărilor din noŭ, începe după douĭ anĭ de cercetărĭ. De acum, fie-care ingineraş de la primărie, va căuta să găsească un izvor.

Fie-care funcţionăraş, îşĭ va avea părerile sale în chestie. Ba, ceva maĭ mult, vedem că se amestecă colonelĭĭ de infanterie, în retragere, luîndu-şĭ aere de oamenĭ competenţĭ şi felicitînd pe primar că nu face nimic în chestia apeĭ.

Este un adevărat balamuc.

SEMNAREA PRELIMINĂRILOR DE PACE

Agenţia Romînă ne transmite din Constantinopol cu data de 6 Septembrie următoarea telegramă privitoare la semnarea preliminărilor de pace:

Azĭ s'aŭ semnat punctele principale ale preliminărilor de pace. Noul text al articolelor 2 şi 6 privitoare la indemnitatea de resbel şi evacuarea Tesaliei nu se cunoaşte încă.

Primul articol fixează modificările de graniţă indicate pe o hartă alăturată tratatuluĭ. Nişte modificărĭ uşoare strategice în favoarea Turcieĭ sunt reservate decisiuneĭ uneĭ comisiuni mixte care va merge la faţa loculuĭ

Articolul 3 zice că privilegiile şi imunităţile de care se bucuraŭ supuşiĭ grecĭ în Turcia înainte de resbel se menţin. Se vor face învoieli între Poartă şi Grecia pentru a asigura aplicarea justiţieĭ şi a asigura interesele supuşilor otomanĭ şi străinĭ.

Articolul 4 hotăreşte că: după 15 zile de la ratificarea presentuluĭ act, saŭ chiar maĭ curînd de s'o putea, negociatoriĭ şi plenipotenţiariĭ grecĭ vor sosi la Constantinopol pentru a încheia cu plenipotenţiariĭ turcĭ, pacea definitivă pe baza presentuluĭ tratat care va coprinde afară de asta, dispoziţiuni asupra schimbuluĭ de prisonierĭ, o amnistie generală şi indemnităţĭ pentru pagubele causate în timpul resbeluluĭ.

Articolul 5 zice că se vor face negocierĭ pentru încheierea de convenţiuni privitoare la regularea cestiunilor de naţionalităţĭ, raporturile dintre consulatele greceştĭ şi autorităţile administrative şi judiciare otomane, precum şi delictele de drept comun comise de un supus al unuia din cele două state contractante care s'ar refugia pe teritoriul celuĭ-l'alt.

Articolul 7 tratează despre reluarea relaţiunilor normale între Turcia şi Grecia, asupra libertăţiĭ supuşilor celor două ţărĭ şi asupra libertăţiĭ navigaţiuneĭ.

Articolul 8 hotărăşte ca pînă la reluarea unuĭ serviciŭ consular regulat între cele două ţărĭ, să se numească agenţĭ provizoriĭ, carĭ să exercite funcţiunile lor sub protecţia şi supravegherea puterilor marĭ.

Acelaş articol tratează despre regularea afacerilor judiciare pînă la încheierea convenţiunilor prevăzute de articolul 5.

Articolul 9 zice că dacă s'ar produce neînţelegerĭ între Grecia şi Turcia în cursul negocierilor, punctele litigioase se vor supune unuĭ arbitragiu compus din representanţĭ aĭ puterilor marĭ, ale cărui deciziuni vor fi fără apel.

Un răspuns d-luĭ Haret

Domnule Director,

Am văzut că vă interesaţĭ de aproape de cele ce se petrec în învăţămîntul nostru şi că nu cruţaţĭ nicĭ o individualitate cînd e vorba de interesul general; am observat însă că în polemica cu ziarul «Voinţa Naţională» aţĭ cruţat puţin spaţiul ziaruluĭ Dv. în folosul d-luĭ Haret, care merita un răspuns cel puţin atît de lung cît articolul d-sale din «Voinţa» de Joiĭ; de aceea vă rugăm, în numele atîtor dascălĭ oropsiţĭ şi loviţĭ de acest «apostol», să ne daţĭ voe a răspunde ceva maĭ pe larg atît din consideraţie că interesele învăţămîntuluĭ primează multe alte interese, cît şi pentru că este vorba să se arate cum colectivitatea administrează corpul didactic, unul din cei maĭ puternicĭ şi maĭ considerabilĭ factorĭ de progres aĭ acesteĭ ţărĭ.

D-nul Haret, în răspunsul ce adresează «Epoceĭ», distinge 3 categorĭĭ de imputărĭ cari i se aduc: pe unele, le recunoaşte ca întemeiate, dar le justifică în diverse chipurĭ, pe altele le respinge ca neîntemeiate, iar despre altele se face că nicĭ nu ştie.

Călcărĭ de lege—Catedre la mezat

— *Din I a categorie fac parte imputările ce i s'aŭ adus în privinţa salariilor, cari, «ca să încapă» în cifra budgetară aŭ trebuit reduse de la uniĭ (de la suplinitorĭ) spre a le ajunge altora, titularĭ; dar oare legea de la 1883 nu prevede cum trebuie să se plătească şi suplinitoriĭ şi titulariĭ? apoĭ nu este aceasta o călcare de lege? şi d. Ministru maĭ dă 3 zile «Epoceĭ» ca să arate care e legea ce a călcat o.*

Dar să citĭm textual:

Art. I din legea de la 1883, Remunereaţia profesorilor *să fixează la 360 leĭ pentru licee, gimnasiĭ, etc.*

«Suplinitoriĭ *vor fi retribuiţĭ 30 la sută maĭ puţin de cît profesoriĭ».*

Dl. Haret spune însă că n'are banĭ şi de aceea, cui nu'ĭ place să primească 70—80 leĭ aĭ d-luĭ, să demisioneze, căcĭ d-sa nu poate da maĭ mult, de oare-ce «nu-l încape» cifra budgetară.

Iată şi catedrele puse la mezat, cine lasă maĭ eftin, acela e profesor. Adevărul însă nu e acesta.

Dl. Haret cînd n'are banĭ, adică cînd n'are prevedere administrativă, are credit la colegiĭ săĭ din consiliul de miniştri cari îĭ acordă, orĭ de cîte orĭ nu vrea să calce legea, dar d. Haret a preferat să calce legea de cît să facă dreptate.

Maĭ la vale însă dl. Haret exclamă: «nu vedeţĭ că dl. Branzeu, are 360 leĭ conform legeĭ, de oare-ce ca suplinitor i se va reduce 30 la sută; dar celor-l'alţĭ suplinitorĭ de ce nu le faceţĭ tot 360 cu reducere de 30 la sută? dar altor suplinitorĭ de ce le puneţĭ numaĭ 300 cu saŭ fără reducere; dar pentru Brăila de ce aţĭ prevăzut în budget maĭ puţin de cît pentru Pitescĭ, cînd era vorba de acelaşĭ cursurĭ? Nu observaţĭ, Excelenţă, că din chiar expunerea ce faceţĭ numirilor dv. din urmă, resultă că aveţĭ atîtea lefurĭ cîte obraze şi că tocmaĭ d-v. care strigaţĭ prin articolele din «Liberalul» că vreţĭ egalitate şi dreptate pentru dascălĭ, aplicaţĭ în modul cel maĭ neegal şi nedrept, adică arbitrar, legile şi regulamentele şcolare!?

Nu vedeţĭ că o asemenea apărare maĭ rău vă cufundă?

O somaţiune

A doua categorie de imputărĭ este aceea care coprinde faptele pe cari dl. Haret nu le recunoaşte ca exacte şi încearcă să le respingă:

La Buzăŭ, zice dl. Haret, n'a fost nicĭ un scandal căcĭ d. Aguletti s'a permutat după cerere, iar d. Condrea după ce 'l-a convins directorul liceuluĭ din T.-Severin că e maĭ bine la Severin; n'a fost nicĭ o intervenire, adăugă d. Ministru de Culte. Dacă d. Haret vrea să credem acest lucru îl rugăm să publice tabloul de cereriĭ atît pentru numiriĭ cît şi pentru transferăriĭ şi atuncĭ vom putea zice şi noĭ că în adevăr d-sa a lucrat după natura cererilor, iar nu după insistenţele deputaţilor; tot atuncia vom maĭ vedea şi dacă d-l Bidu a fost trimis la R.-Sărat ca să se facă loc unuĭ profesor titular, precum şi dacă numaĭ d-l Arghirescu a cerut acest loc, şi maĭ ales de ce nu s'a transferat d. Bidu la cursul inferior de istorie unde s'a adus tot un suplinitor de la Galaţĭ?

Ştim însă maĭ dinainte că acest lucru nu-l va face d. Haret, fiind-că ar fi să se dea în vileag întreaga sa operă cu care a debutat în scurta-ĭ carieră ministerială; de aceea susţinem că numaĭ consideraţiile personale şi arbitrarul, iar nu legea orĭ dreptatea, inspiră toate actele d-luĭ Haret, acest luceafăr al dăscălimeĭ care lasă după sine cu atît maĭ multe decepţiĭ cu cît şi iluziile ce'şĭ făceaŭ uniĭ eraŭ maĭ numeroase.

Pînă atuncĭ răspundă d. Haret: numaĭ d. Arghirescu şi numaĭ d. Davidescu dintre profesoriĭ titularĭ, aŭ cerut permutarea în Bucureştĭ, din causa cărora s'a făcut pe de o parte o transferare neumană, iar pe de alta s'aŭ tăiat lefurile la atîtea licenţiate cari n'aŭ avut norocirea să li se creeze locurĭ, pe cari să le ocupe provisoriu prin concurs în Bucureştĭ, de unde nu pot pleca?

Orĭ maĭ sunt şi alţĭ profesorĭ, «foarte buniĭ profesorĭ», ale căror cererĭ de transferare au fost respinse; orĭ maĭ sunt şi alte profesoare în provincie cari aŭ legăturĭ în Bucureştĭ şi n'aŭ fost permutate ca să nu se clinteaască unele suplinitoare protejate, foarte protejate; dăm şi maĭ mult de cît 3 zile d-luĭ Haret, numaĭ să ne spue acest lucru, numaĭ să publice tabloul cererilor de transferăriĭ şi declarăm că vom face amendă onorabilă, recunoscînd în public că am greşit şi că d. Haret merită să fie considerat de pe acum ca sfînt. Pînă atuncĭ vom striga într'una că hatîrul cel maĭ nepomenit şi cinismul cel maĭ sfruntat domnesc în capul învăţămîntuluĭ public la noĭ.

Maĭ este un fapt de care se apără d. Haret, acela al numireĭ ca director al unuĭ suplinitor la un gimnasiu unde se află şi un titular, anume la Constanţa; nu am fi relevat de loc acest cas, de oare ce nu credem că d. Negoescu s'ar fi aşteptat să fie numit director şi la un gimnasiu din provincie de către d. Haret; dar fiind-că cu această ocasie d. ministru maĭ destăinueşte că sunt multe gimnasiĭ *cari aŭ ca director profesorĭ suplinitorĭ, şi fiind-că d. Haret se face că nu ştie de regulamentul d-luĭ Poni de anul trecut cînd invoacă numaĭ legea de la 1864. Vom arăta că şi în acest cas d. ministru se apără tot ca funia pe spînzurat, căcĭ iacă ce zice art. 40 din regul. pentru şcólele secundare:*

«Directoriĭ şi directoarele se numesc şi se revoacă prin decret regal, alegîndu-se *de către ministru spre recomandare la sancţiunea regală, din corpul profesoral al şcoaleĭ,* avînd în vedere *următoarele* condiţiuni *: romînĭ,* titularĭ *şi* etatea *de 30 de anĭ cel puţin»*

Unde se vorbeşte de încrederea ministruluĭ despre care pomeneşte d. Haret? iar dacă legea din 1864—căcĭ de regulamentul de la 1896, d. ministru de culte se face că nu ştie—zice numaĭ că directorul trebue să fie unul din profesoriĭ şcoaleĭ, fără să excludă pe suplinitorĭ, d. Haret trebue să ştie că în legea de la 1864 nu se pomenea nicĭ de suplinitorĭ, maĭ ales de suplinitoriĭ cu anul, cari nu sunt de cît o superfetaţie pur administrativă ministerială.

D. Haret putea să ia un bun exemplu de la predecesoriĭ săĭ conservatorĭ, cari aŭ numit ca directorĭ şi în genere în toate funcţiile administrative de la inspector general şi pînă la diriginte de şcoală rurală dintre profesorĭ, fără să caute la ce club sunt înscrişĭ; căcĭ miniştriĭ conservatorĭ aŭ tratat corpul profesoral ca pe un corp demn şi n'aŭ voit ca din posturile administrative didactice să creeze comisariate de poliţie saŭ sub-prefecturĭ, cari se pot da în adevăr după încrederea ministruluĭ.

D. Haret este gelos de demnitatea corpuluĭ didactic, numaĭ cînd scrie la gazetă, dar cînd ajunge în situaţie să şi aplice ce scrie, atuncĭ cere profesorilor carte de la club pentru a putea sta la vorbă cu d-sa.

Scandaluri

Dacă astfel sunt faptele asupra cărora d. Haret tot maĭ găseşte argumente ca să se apere, fie atenuînd, fie negînd călcarea legilor şi regulamentelor, ce să maĭ zicem de faptele imputate de Epoca *asupra cărora d-sa nu spune nicĭ un cuvînt?*

Ce e cu scandalul din Caracal, d-le ministru, unde aĭ dat afară treĭ profesorĭ ca să numeştĭ numaĭ unul? De ce aţĭ lăsat în disponsabilitate pe d-niĭ Stăncescu şi Radian şi aţĭ îndepărtat pe d. Eliade înlocuindu-ĭ numaĭ cu un singur favorit, cu d. Scriban? Te ascunzĭ ca struţul în nisip, crezînd că lumea nu te vede şi nu te judecă?

Oare fiind-că sunt suplinitorĭ, crezĭ că aĭ dreptul să-ĭ înlocuieştĭ ca pe nişte vătăşeĭ? dar eĭ n'aŭ studiĭ făcute în această ţară, n'aŭ greutăţile lor domestice şi familie, cu un cuvînt nu sunt şi eĭ oamenĭ? şi apoĭ maĭ vorbiţĭ de destituirile de suplinitorĭ, în masă ale d-luĭ Take Ionescu, d-v. care nicĭ nu recunoaşteţĭ dreptul la viaţă al acestor funcţionarĭ aĭ Statuluĭ?!

Domnule Director,

Ne oprim aci, ca să nu abusăm de ospitalitatea ce ne acordaţĭ. Ne-am mărginit numaĭ la faptele pe cari le a menţionat «Epoca» şi la cari d-l Haret *a crezut* că poate răspunde; am putea să relevăm multe altele, despre cari încă nu s'a vorbit în presă, dar pe cari corpul profesoral le ştie şi le înregistrează; va veni timpul să le desfăşurăm pe toate şi de va fi nevoe vom tipări—după sistemul d-luĭ Haret însuşi—broşurĭ în cari, că să nu fim maĭ ales bănuiţĭ că voim să lovim în Ministrul politic, vom stabili paralela faptelor şi scriselor d-luĭ Haret; unul din colegiĭ noştri a demascat o parte din tendinţele d-luĭ Haret de pe cînd nu era încă ministru. Pentru astăzĭ vă rugam să ne daţĭ voe a sfîrşi cu un cuvînt pentru d-l ministru:

Domnule Haret, ca ministru puteţĭ fi cît de odios, asta priveşte ambiţia dv. şi pe partidul care vă susţine; ca profesor însă ne priveşte şi pe noĭ şi de aceea vă cerem voe să ne ascultaţĭ o povaţă, dar o povaţă sinceră: lăsaţĭ ministerlîcul *dacă nu puteţĭ face alt-ceva maĭ bun şi preferiţĭ să rămîneţĭ un profesor superior, de cît un ministru... sub-mediocru, cum aţĭ început să fiţĭ.*

Maĭ mulţĭ profesorĭ.

TRIBUNA LITERARA

Curentul idealist

II

Superioritatea religieĭ sunt nevoiţĭ să o recunoască azĭ chiar mulţĭ din ceĭ ce nu-ĭ sunt credincoşĭ. Renan, care era ateu, zicea: «Christos nu va fi nicĭ o dată întrecut».

Această atitudine faţă de biserică tot odată sceptică şi cuvioasă cu care nu prea eram pînă aci deprinşĭ din partea vrăjmaşilor bisericiĭ, constitue «religia celor cari respectă,» dacă nu «religia celor cari cred».

Dar trecerea de la una la alta e uşoară. Cînd aĭ ajuns a gusta din fructele minunate ale creştinismuluĭ, nu te maĭ poţĭ împotrivi puteriĭ misterioase ce te sileşte a pătrunde pînă la rădăcina lor.

Noul curent şi-a urmat drumul pînă acolo şi astfel, reacţiunea în contra exceselor naturalismuluĭ s'a abătut tot maĭ mult spre religiune.

Această pornire o constată, în Franţa, unul din scriitoriĭ cari urmăresc cu o maĭ luminată atenţiune mişcările gîndiriĭ contimporane, (1) «Acum zece anĭ, scrie d. Ed. Rod, abia se lua în seamă această reacţiune şi oamenii patrunzătorĭ, cari citesc în viitor maĭ bucuros ca în present, prooroceaŭ apropierea uneĭ ere noŭ, în care omenirea, lepădînd cele două cîrje putrezite, *morala* şi *religia*, va înainta cu pas uşor, pe drumul libereĭ cugetărĭ, sub soarele ştiinţeĭ. Şi iată că faptele sunt pe cale a da o izbitoare dezminţire acestor proorociriĭ... Aşa că multe ideĭ şi credinţe, cari, s'or fi putut socoti căzute pe veci în părăginire, aproape în ridicol, îşĭ reiaŭ vechiul loc; aşa că cultul idealuluĭ, alungat ca absurd, renaşte sub forme noŭ, astfel că tinerimea de azĭ reîncepe să sărbătorească morala şi religia cu acelaşĭ entusiasm cu care tineriĭ, de la 1848, sărbătoreaŭ ştiinţa şi libera cugetare.»

In Anglia, unde credinţa a fost totd'auna maĭ ageră, reacţiunea e împinsă pînă la ultimile eĭ mărginĭ.

D. Balfour dădu la lumină acum douĭ anĭ, celebra luĭ carte *Bazele credinţiĭ*, în care cercetînd cele două elemente pe cari se reazămă religia, adică *raţiunea* şi *autoritatea credinţiĭ*, ajunge a se rosti, fără şovăire, în favoarea autorităţiĭ.

Pentru dînsul, raţiunea e numaĭ o uriaşe putere de desagregare. «Nicĭ nu se poate închipui o societate, în care toţĭ membriĭ eĭ s'ar crede îndreptăţiţĭ a cerceta, din punctul de vedere critic, principiile pe cari se reazămă orĭ-ce lege pozitivă şi orĭ-ce povaţă a moraleĭ, în care, bărbaţĭ, femeĭ şi copiĭ, înarmaţĭ cu metodele critice cele maĭ iscusite, şi-ar lua sarcina de a preţui, cu deplină libertate de spirit, întru cît merită aprobare orĭ osîndă, caritatea, cinstea, furtul orĭ crima».

Raţiuneĭ nu datorim nicĭ unul din principiile pe cari se reazămă societăţile. Aceste principiĭ şi maĭ toate credinţele sunt alcătuite, în o sumă de cazurĭ, de educaţie, deprinderĭ, opinia publică, convicţiunea contagioasă a compatrioţilor, familia, partidul politic orĭ biserica.

Şi d. Balfour ajunge la această încheere că superioritatea noastră reşede nu atît în însuşirea de a convinge orĭ de a fi convinşĭ prin raţionament, cît în puterea noastră de a înrîuri orĭ d'a ne lăsa a fi înrîuriţĭ prin autoritate.

Această îndrăzneaţă teză, d. Balfour o sprijină pe o sumă de argumente originale, ba une-orĭ chiar vecine cu paradoxul, şi totuşĭ *Bazele credinţeĭ* capătă un neînchipuit succes, care singur e un semn al timpurilor.

Dar, orĭ-cum, fie că s'ar da precădere autorităţeĭ asupra raţiuneĭ, orĭ raţiuneĭ asupra autorităţeĭ, neîndoelnic e că religia începe a prinde puterĭ noŭ.

Filosofia, care pînă maĭ erĭ săpa religia, se apropie acum de dînsa şi îĭ cerşeşte sprijinul, spre a lupta în potriva ştiinţeĭ naturaliste, tăgăduitoarea orĭ-căreĭ speculaţiĭ.

Iar oamenii de ştiinţă, cărora prejudecăţile nu le întunecă cu totul vederea, ajung a recunoaşte, în cele din urmă, că biruinţele lor măreţe pe terenul material n'aŭ pereche pe cel moral şi sunt nevoiţĭ a lăsa, în această parte, cîmpul deschis bisericeĭ.

(1) Ed. Rod. *Les idées morales du temps présent.*

www.dacoromanica.ro

Este, deci, un mijloc de împăciuire între religiune și știință, prin tragerea liniei de hotar dintre ele.

Așa că, fără cuvînt, acei ce vor să împingă mișcarea dincolo de marginile ei firești, s'au silit să redeștepte,—dar de data aceasta, în folosul religiei — conflictul dintre credință și știință.

Acest conflict nu e firesc, întru cît știința și credința au fie-care un cîmp de acțiune deosebit.

Știința ne arată ceea-ce este; morala religioasă ceea-ce trebue să fie. Știința ne spune ceea-ce suntem ca animal; religia ne învață ceea-ce trebue să fim ca oameni.

Știința își are reazămul în natural; religia în supra-natural. Știința vorbește minții; religia inimii.

Cât de firești ne par azi aceste adevăruri și, totuși, cît drum am străbătut pentru a ajunge aci! Și cîți au intrat pe calea aceasta, pe cari eram deprinși a'i întîlni pe alte potecî! Cîte conversiuni uimitoare; cîte manifestațiuni sgomotoase în favoarea religiunei!

Iată un fruntaș al bisericii, cardinalul Mouning, care trece de la protestantism la catolicism, prețuind că religia catolică impune, mai cu putere, credința prin splendoarea aparatului ei exterior. Și apologia acestei convertiri, o face unul din stîlpii de pînă eri ai protestantismului, d. de Pressensé.

Iată, la polul cel l'alt al cugetării, unul din capii școalei evoluționiste, Huxley, care se desparte de Herbert Spencer, și de școala lui, declarînd că nu mai privește pe om ca pe cel din urmă produs al evoluțiunei cosmice, ci ca pe o ființă morală neatîrnată, în stare de a cîrmui această evoluție.

Iată și un luceafăr al literaturii contimporane, romancierul nihilismului filosofic, marele Tolstoi, care 'și reneagă succesele ca și credințele, și renunță la literatură spre a se face apostolul Evangheliei.

Mai de curînd una din cele mai de seamă reviste franceze deschisă liberei cugetări, la *Revue des Deux-Mondes*, publică un sgomotos manifest al d-lui F. Brunetière, în favoarea Religiunei, cu următoarea conclusie: «inima omenească, hrănită cu preceptele Evangheliei, a fost amăgită de neputința științei d'a ne înzestra cu o morală și nu va mai cere științei, ci religiunei, formula fericirii.»

Și în fine, pe lîngă atîtea și atîtea alte semne vestitoare ale redeșteptării credinții, nu e lucru vrednic, de luare aminte că, la apusul veacului nostru în țara industrialismului, la expoziția de la Chicago, acea măreață serbare menită a cinsti progresul material, se încheie prin o manifestație religioasă?

Turnul Eiffel înlocuit cu un *congres al religiunilor!*

N. Filipescu.

Falșul Archiduce

(Prin fir telegrafic)

Aix-la-Chapelle, 8 Septembrie. — *Politisches Tagblatt* care a publicat cel d'întîiu știrea în privința pretinsei căsătorii secrete a archiducelui Frantz-Ferdinand, desminte articolul său exprimînd viile sale părerî de rău.

Acum se știe cu siguranță că este vorba de întreprinderea criminală a unui șarlatan care a înșelat o familie întreagă, în așa mod în cît la sfîrșit nimeni nu mai înțelegea nimic.

(E vorba de un d. Dr. Arend, care vroind să pună mîna pe zestrea de 100,000 lei a frumoasei d-șoare Schuwan, fiica unui negustor din Aachen, s'a dat drept Archiducele Frantz-Ferdinand, presumtivul moștenitor al Austro-Ungariei, și s'a căsătorit cu dînsa în taină la Londra, chiar în vremea cînd Archiducele se afla acolo la jubileul Reginei Victoria. Știrea răspîndită de marile ziare europene despre această căsătorie era crezută vr'o trei zile, cu atît mai vîrtos, că nimeni la Viena n'a știut unde se află Archiducele Frantz-Ferdinand. Acum, după trei zile, s'a descoperit șarlatania.—N. R.)

Impăratul Wilhelm în Budapesta

(Prin fir telegrafic)

Budapesta, 8 Septembrie.—Aproape 4000 lucrători socialiști au organisat o manifestație afară din oraș și au adoptat o resoluțiune cerînd sufragiul universal. Ordinea n'a fost turburată.

Budapesta, 8 Septembrie. — Impăratul Frantz-Ioseph, mai mulți archiduci și archiducese, printre cari archiducele Frantz Ferdinand, au sosit pentru a primi pe Impăratul Wilhelm.

Karapancea, 8 Septembrie. — Impăratul Frantz Ioseph a împușcat un cerb minunat.

Dimineața a asistat la serviciul divin, apoi a făcut o plimbare în parc cu archiducele Frederic. In urmă a vînat pînă sera, cînd s'a dus la Prokopfok, unde s'a imbarcat pe bordul vaporului *Sofia* pentru Mohacî, de unde va continua călătoria sa la Budapesta.

Budapesta, 8 Septembrie.—Impăratul Wilhelm a sosit azi după amiazi. Toate stradele sunt înțesate de sute de mii de suflete. La gară Impăratul a fost primit de Impăratul Frantz Iosef, contele Goluchowsky, etc.

Semnarea preliminărilor de pace

Controlul internațional și evacuarea Tesaliei

Constantinopol, 8 Septembrie.—Iacă textul art. 2 al tratatului greco-turc: Grecia plătește Turciei o indemnitate de 4.000.000 lire turcești. — Măsurile necesare pentru a înlesni plata grabnică a indemnității vor fi luate cu consimțimîntul Puterilor, astfel în cît să nu se atingă drepturile recunoscute ale vechilor creditori.

In acest scop *se va institui la Atena o comisiune internațională formată din reprezentanții Puterilor care au intervenit*, cîte unul de fie-care putere, la controlul căreia va fi supus serviciul de indemnitate de resbel și al celor-l'alte datorii publice.

Articolul șease stipulează că starea de resbel va înceta îndată după ce se vor semna preliminările de pace.

Evacuarea Tesaliei se va face o lună după ce Puterile vor fi recunoscut că condițiunile conținute la articolul 2 vor fi indeplinite, și comisiunea internațională va fi fixat data pentru emisiunea împrumutului de resbel.

Momentul evacuării Tesaliei și a reintegrării autorităților grecești în localitățile evacuate, vor fi fixate de delegații ambelor părți cu concursul reprezentanților Puterilor.

Granița strategică

Atena, 8 Septembrie. — Preliminările de pace s'au semnat eri la patru ore după amiazi. — Textul tratatului va sosi azi prin poștă la Atena.

După informațiuni demne de credință, granița strategică va coprinde satul Kusufliaroi, de unde insurgenții Etnikei Hetairia au făcut prima lor incursiune, toate înălțimele din prejurul lui Zarkos, Guritza, Kutsochiros, Acrotiri, Melonna, Godaman, precum și înălțimele din jurul lui Rhapsani.

Turcia ridică pretențiuni asupra satului Nezzeros, precum și asupra lacului cu acelaș nume.—Aceste pretențiuni vor fi examinate și judecate la fața locului, în momentul delimitării granitei.

Dificultățile din partea Turciei

Constantinopol, 8 Septembrie.—Cum în cercurile diplomatice se credea că trebuiau să se aștepte la reserve și la încercări de tărăgăneală din partea Porții, acceptarea ușoară a învoielii propusă de puteri în privința articolelor 2 și 6 ale preliminărilor de pace, a fost o surprindere plăcută.

In cercurile diplomatice se așteaptă fără îndoială la cîte-va dificultăți încă pînă la încheerea definitivă a păcii dar se crede cu siguranță că există o dorință reciprocă de împăciuire, avînd în vedere trebuința foarte mult resimțită de a repara pagubele causate industriei și comerțului.

Declarațiile d-lui Ralli

Atena, 8 Septembrie—D. Ralli a declarat ziariștilor *că condițiunile de pace sunt impovărătoare.*

Camera va fi convocată îndată după ce va sosi textul oficial al tratatului.

Dacă Camera ratifică tratatul preliminărilor de pace, atunci va începe îndată licențiarea rezerviștilor. Nu se vor ține sub drapele de cît ultimele două clase, care cu recruții din 1898 vor forma armata însărcinată să reocupe Tesalia. Probabil că generalul Smolenski va fi pus în capul acestei armate.

Presa grecească în contra păcii

Atena, 8 Septembre.-Declarațiunile presei zic în general că condițiunile de pace sunt foarte impovărătoare.

Proia zice că d. Ralli, parodiînd pe Thiers, proclamă condițiunile de pace monstruoase, dar rămîne la putere.

Asty constată că Grecia plătește scump nebunia sa de un ceas; ea ese din această încercare mutilată și condamnată să plătească o indemnitate sfîșietoare și este atinsă în independența sa de controlul național.

Singura consolare la nenorocirile înspăimîntătoare ce au lovit patria este faptul că 300.000 de Tesalieni nu sunt despărțiți de ea. Grecia a avut 1870 al ei fără Alsacia.

Akropolis consideră rezultatele rezbelului ca fructele unei politice rele care a ținut prea mult.

Radicalul *Embros* insinuă că părăsirea provizorie a Tesaliei ar fi preferabilă primirei controlului internațional.

Agitația în Atena

Ziarele delyaniste atacă cu violență cabinetul ca fiind sorgintea tuturor nenorocirilor; pe cînd antidelyaniștii din contră atacă pe d. Delyannis pe care îl consideră ca geniul rău al Greciei.

Cele-l'alte ziare consideră că delimitarea strategică constitue o adevărată cesiune de teritoriu și face ilusorie apărarea țării.

Impresiunea opiniunei publice la Atena se traduce printr'o resignare dureroasă. — Deși circulr diferite svonuri asupra atitudinei probabile a Camerei, neliniștea ce domnește în cercurile oficiale provine mai cu deosebire de la clausa privitoare la controlul internațional, a cărei formă definitivă este lăsată în suspensie.

Depeșile de eri

(Serviciul «Agenției Române»)

Viena, 8 Septembre. — Conferința internațională a Crucei-Roșî a fost deschisă în mod solemn de archiducele Ludovic-Victor care a transmis adunării salutările Impăratului Frantz-Iosef exprimînd viile simpatii cu care Impăratul urmărește lucrările adunării.

Archiducele a relevat faptul că, cu toate silințile puterilor mari, pentru a menține pacea generală și a împedica orî-ce conflict, evenimentele din ultimii timpi au demonstrat necesitatea indispensabilă a ajutoarelor voluntare a căror dezvoltare ulterioară va forma sarcina principală a congresului.

Toate statele Europei, fără excepțiune, sunt reprezentate la conferință.

Stockholm, 6 Septembre. — Orașul este bogat decorat cu ocazia jubileului Regelui Oscar.

Un serviciu divin s'a celebrat de dimineață la capela castelului. Pentru a merge acolo, cortegiul regal avea în cap panțirii și demnitarii Curții; apoi venea perechia regală și toți Prinții și Principesele prezente.

După serviciu a fost o recepțiune a deputațiunilor dintre care una a oferit o sumă de 220.000 de coroane, care este destinată de Rege a combate tuberculosa.

Sofia, 8 Septembre. — Un oare-care număr de persoane s'a dus azi de dimineață la catedrală, sub direcțiunea redactorilor ziarelor opoziției *Svoboda* și *Narodnipravа*, spre a asista la Te-Deumul cântat cu ocazia aniversării unirei cu Rumelia orientală. Aceste persoane au depus o coroană în fața porții mormîntului Prințului de Battenberg. S'au pronunțat două discursuri reamintind unirea, dar n'aveau nici un caracter politic.

Nu s'a produs nici un incident.

Locuitorii capitalei convocînd intențiunile stambuloviștilor și ale radoslaviștilor au rămas nepăsători.

Roma, 8 Septembre. — *Agenția Stefani* anunță că Regele a semnat eri decretul numind pe d. Gianturco, ministru de justiție și pe d. Condrucli, ministru al instrucțiunei publice.

INFORMAȚII

MM. LL. Regele și Regina în Budapesta

E deja definitiv hotărît că MM. LL. Regele și Regina Romîniei vor visita pe Impăratul Frantz-Iosef la Budapesta Marția viitoare.

Capitala Ungariei va face recepțiune oficială MM. LL. și se vor da în onoarea Suveranilor Romînî: un prînz de gală de 90 tacîmuri și o reprezentație de gală la Operă.

***

Impărăteasa Elisabeta a Austriei, fiind de mai mult timp bolnavă, va fi reprezintată la serbările ce se vor da în onoarea Suveranilor, prin Archiducesa Maria Iosefa.

MM. LL. vor visita Muzeul, noul palat al Corpurilor Legiuitoare, expoziția de tablouri, hala de mașini și expoziția istorică.

***

Pesti Hirlap *spune că «cercurile politice ungurești atribue nu puțină însemnătate politică faptului, că Regele romîn înapoiază tocmai acum și în Budapesta vizita ce i-a făcut acum un an Regele Ungariei.»*

***

Budapesti Hirlap, *vorbind despre apropiata visită a Suveranilor romînî, scrie între altele:*

«Era o vreme, cînd perechia regală romînă călătorind în patria ei originală, Germania, înconjura de departe Capitala ungară numai ca să nu supere sentimentul poporului romîn.

„Abia sunt cîți-va ani de cînd s'a schimbat atitudinea Romîniei față de noi. Și aceasta datează de atunci, de cînd d. Sturdza se află la putere. Martirii exilați de bună voe în București, de atunci trăesc rău; marea Ligă s'a redus la nimica toată, căci Sturdza a făcut tot posibilul ca să se apropie de Ungaria și a căutat toate prilejurile să cîștige prietenia ungurilor.

«Sturdza a umblat mult pe la Viena, Berlin și Roma și e știut acum, că Romînia s'a alipit de alianța întreită, Aceasta o dovedește și vizita apropiată a Regelui Carol.»

Principesa Clementina în București

A. S. Principesa Clementina de Coburg, mama A. S. Principelui Ferdinand al Bulgariei, a trecut Sîmbătă seara prin gara de Nord mergînd în Bulgaria.

Alteța Sa a sosit în gara de Nord cu trenul Fulger, la 9 și 5 p. m., cu o întîrziere de 2 ore și 20 minute.

Principesa Clementina nu s'a coborît din tren.

Personalul Agenției Bulgare s'a suit în vagonul unde se afla Alteța Sa, împreună cu trei doamne de onoare și suita Sa, și după ce au salutat pe Principesa l'au presintat pe d. Caton Lecca, prefectul poliției Capitalei.

Alteța Sa purta o toaletă neagră foarte simplă.

După 10 minute în care timp Alteța Sa s'a întreținut cu personalul legațiunei și cu d. Caton Lecca, s'a atașat o mașină la vagonul Alteței Sale și trenul, format din 3 vagoane, a plecat direct la Smîrda, de unde Alteța Sa s'a îmbarcat în dată pentru Rusciuk și de aci a plecat la Sofia.

La Smîrda Alteța Sa a fost primită la orele 10 și 50 seara de d. Christu, prefectul județului Vlașca.

***

A. S. Principesa Clementina a mers la Sofia pentru a asista la serbările ce s'au făcut ieri Luni în Capitala Principatului bulgar, cu ocasiunea onomasticei Principesei Bulgariei Maria-Luisa, Nora Sa.

D. general Pencovici, delegatul Romîniei în comisiunea europeană a Dunărei, a plecat Sîmbătă la amiazi la Galați.

——

D. Lascar Catargiu, venerabilul șef al partidului conservator, s'a întors Sîmbătă seara în Capitală, venind din Constanța.

La gara de Nord, d. L. Catargiu a fost întîmpinat de mai mulți prieteni și cunoscuți.

——

D. Dim. Sturdza, primul ministru, a sosit Duminică seara la 11 și 50 cu un tren special în Sinaia.

Ieri, Luni, după terminarea serviciului divin de la Bușteni, primul ministru a plecat la Ploești, unde a asistat la înmormîntarea d-lui R. Stanian.

Primul ministru a pronunțat un discurs funebru.

Mișcarea diplomatică anunțată de ziarul *Le Temps* nu era să fie hotărîtă definitiv de cît în consiliul de Marțea viitoare [28 Septembrie] la Eliseu.

Cu toate acestea—de și pînă acum, după cum am anunțat, nu se știe nimic la legațiunea franceză din Capitală, este foarte probabil ca permutările anunțate să se confirme și prin urmare și d. conte d'Aubigny să fie permutat la Münich.

Această permutare este în același timp și o avansare, de oare ce toți miniștrii francezi din Münich, au trecut de aci ambasadori.

Personalul legațiunei ca și întreaga colonie franceză, precum și înalta societate bucureșteană, regretă plecarea d-lui d'Aubigny, care se bucură de cele mai sincere simpatii printre toți.

——

D. Petre St. Brătianu a încetat din viață subit Duminică spre seară, la domiciliul său din calea Dorobanților 59.

Pe cînd ședea în grădina din curtea casei, s'a simțit rău și a cerut să fie dus în casă, dar abia a apucat să pășească pragul odăei sale de culcare, și căzînd jos a murit pe dată.

Medicii, chemați în grabă, nu au avut de cît a constata moartea.

——

D. Cionga, student macedonean în Constatinopole, petrecînd cîte-va zile în București, a fost denunțat Sublimei Porți de către Apostol Mărgărit, că face propagandă revoluționară în contra Sultanului.

Zilele trecute, întorcîndu-se la Constantinopol ca să-și continue studiile, d. Cionga a fost imediat arestat, făcîndu-i-se o minuțioasă perchiziție. D-sa n'a fost liberat de cît după ce a arătat o recomandație favorabilă din partea d-lui Kiazim Bey, ministrul Turciei în București.

Construcțiunea liniei ferate Roșiori—Zimnicea s'a adjudecat asupra d-lui in-

---

FOIȚA ZIARULUI «EPOCA»

5

IVAN TURGHENIEFF

UN CUIB DE BOERNAȘI

Anglomania de care suferise tatăl făcuse multă pagubă fiului; educația caprițioasă pe care tînărul o primise îl dedea roadele. Multă vreme se plecase el tiraniei părintești; și cînd, în sfîrșit înțelese pe tatăl său, răul era făcut, deprinderile erau luate, înrădăcinate—el nu știa să trăiască cu oamenii, și la două-zeci și trei de ani, cu inima plină de turburare și cu arzătoare sete de iubire, nu ridicase ochii asupra nici unei femei. Ar fi trebuit, cu spiritul său limpede și sănătos, dar greoiu, cu înclinarea către îndărătnicie, către contemplare, către lene, să fie asvîrlit numai de cît în vîrtejul vieții, și, din potrivă îl îngrădise într'o singurătate vătămătoare.—Cînd cercul magic fu rupt, el rămase țintuit în acelaș loc, nemișcat și ca resfrînt asupra sa însăși.

La vîrsta sa, părea caraghios să îmbrace haina de student; dar nu se temea de rîsele altora; educația lui spartană avea de bine că îl făcuse nepăsător la ceea ce o să se zică despre el și îmbrăcă uniforma fără se se turbure cîtuși de puțin. Și în studiile sale, se dete de partea știinților fizice și matematicilor. Tăcut, voinic și bărbos, făcea o întipărire ciudată asupra camarazilor săi; cum ar fi bănuit tinerii aceia că sub înfățișarea gravă a acestui om, care urma cu atîta sîrguință cursurile Universității, se ascundea sufletul unui copil?

Ei vedeau într'însul numai un pedant original, cu care nu se îngrijau de loc să facă cunoștință; el din partea sa, îi ocolea. In cei d'întîiu doui ani pe cari îi petrecu la Universitate, Lavretzky se împrieteni numai cu un singur student, care îi dedea lecții de latinește. Studentul acesta, Mihalevici cu numele, mare entusiast și poet, fu cuprins față de Lavretzky, de o dragoste vie și ajunse în curînd, din întîmplare, pricina unei mari schimbări în viața acestuia.

Pe vremea aceea, celebrul actor Mocialof, era în culmea gloriei și Lavretzky nu pierdea nici una din representațiile sale. Intr'o seară, pe cînd era la spectacol, văzu o fată într'o lojă de rangul întîiu; cu toate că ori ce femee care trecea pe lîngă mohorîta lui făptură, îl făcea de obiceiu să se cutremure, nici o dată nu mai simțise o astfel de impresie. Tînăra fată sta nemișcată, rezimată de catifeaua lojei sale: viața și tinerețea însuflețeau trăsurile grațioase ale chipului său puțin cam oacheș, inteligența scînteia în ochii-i frumoși, a căror privire blîndă și atentivă se adăpostea sub streașina unor gene lungi.

Avea o toaletă încîntătoare. Alături de ea stătea o femee de vr'o patru-zeci și cinci de ani, decoltată, cu capul împodobit cu o pălărie neagră, zîmbind nerozește și cu un aer preocupat. In fundul lojei, se lăfăia, cu un aer măreț, un om înveșmîntat într'o largă redingotă și cu cravata sa mare. Expresia ochilor lui mici era lingușitoare și bănuitoare; el avea mustața și favoritele văpsite, o enormă frunte fără nici o distincțiune, și obrajii sbîrciți: totul arăta într'însul pe un general în retragere.

Lavretzki nu-și mai lua ochii de la tînăra fată, cînd de o dată, ușa lojei se deschise ca să intre Michalevici. Ivirea acestui om—singurul, ca să zicem așa, pe care îl cunoștea în Moscova — lîngă frumoasa fată, care îl sorbise atenția, păru lui Lavretzky, un fapt straniu și semnificativ. Tot privind mereu la lojă, băgă de seamă că toate persoanele cari erau acolo, se purtau cu Michalevici ca cu o cunoștiință veche. Ceea ce se petrecea pe scenă, încetă de a mai interesa pe Lavretzky: chiar și Mocialof foarte cu chef în seara aceea, nu-i mai făcea asupra lui obișnuita impresie.

— Intr'o parte foarte mișcătoare a piesei, Lavretzky se întoarse fără voe către tînăra fată; ea se aplecase înainte; fața îi era aprinsă. Sub înrîurirea acestei priviri atîntite a tînărului, ochii frumoasei fete, pironiți pe scenă, se plecară încet spre dînsul. Toată noaptea văzu el ochii aceștia. Zăgazul, atît de meșter zidit, se rupsese în sfîrșit: el tremura, se înăbușa, și, a doua zi, se duse să caute pe Michalevici. El află de la amicul său că frumoasa fată se numea Varvara Pavlovna Korobyn, că cele două persoane care steteau în lojă, erau tatăl și mama ei, și că Michalevici legase cunoștință cu ei, aproape de un an de zile, pe vremea cînd făcuse pe institutorul la contele N..., vecinul lor de moșie. Poetul vorbea de Varvara Pavlovna cu multă laudă.

— Ah! dragă amice, zise dînsul cu un accent sacadat și cîntător, care îi era propriu, fata asta este o ființă uimitoare: are focul sacru, este o natură de artistă în toată puterea cuvîntului; și pe urmă este atît de bună!...

Potopul de întrebări ale lui Lavretzky făcu pe prietenul său să bage de seamă ce întipărire făcuse Varvara Pavlovna asupra spiritului său: el îi propuse să-l presinte, adăogînd că era prieten al casei, că generalul nu era un om mîndru și că bătrîna numai era bună doar ca să mînce fîn. Lavretzky se roși, îngăimă ceva neînțeles și plecă repede. El luptă împotriva sfiicinei sale vreme de cinci zile; a șeasea zi tînărul Spartan își puse în spate o haină nouă și se dete pe mîna lui Michalevici; acesta, fiind ca să zicem așa prietenul casei, se mărgini să-și potrivească puțin pieptănătura, și amîndoui se duseră la Korobyn.

VII

Picioarele Spartanului tremurau subt el cînd fu presintat de amicul său în tristul salon al korobynilor. Acest prim sentiment de teamă se risipi lesne; bunătatea firească a Rușilor se sporea la general prin purtarea sa, plină de acea plecăciune particulară oamenilor puțin cam certați cu cinstea. Pe femeea sa, mai că n'o băgai de seamă; cît despre fată, era blajină și atît de sigură în cît ori-cine se simțea la locul său și ca să zicem așa, ca acasă la el. Toată făptura și plină de grație, ochii zîmbitori, rotunzi, mîinele de un trandafiriu curat, mersul lenevos, sunetul tînjitor al glasului său, toate astea desvălueau un farmec teciorelnic, greu de lămurit, dar care împrăștia un oare-care parfum de voluptate și făcea să se nască sentimente cari nu semănau de loc cu ale sfiicinei

Lavretzky vorbi de teatru și de reprezentația din ajun ea aduse numai de cît convorbirea asupra talentului lui Mocialof, și, fără ca să se mărginească la exclamații și la suspine, formulă cîte-va judecăți drepte și cari arătau un spirit femenin foarte ascuțit. Mihalevici vorbi despre muzică; ea, fără afectare, se puse la pian și cîntă cîteva mazurci de Chopin, care începeau pe atunci să fie la modă. Veni ceasul prînzului; Lavretzky vrea să plece, dar fu oprit; la masă, gazda îl cinsti cu o excelentă prăjitură pe care servitorul generalului, alergase să o cumpere de la Depret. Lavretzky se întoarse acasă foarte tîrziu, seara; el stete multă vreme fără ca să se desbrace, cu mîna la ochi, nemișcat, răpit.

I se părea că numai din acea zi, începea să priceapă prețul vieții; toate planurile, toate hotărîrile, tot golul și haosul de odinioară dispărură de o dată; toată ființa sa se concentră într'un sentiment unic: dorința, o dorință neînfrînată de fericire, de stăpînire, de iubire, de dulcea iubire a unei femei.

Incepînd cu ziua aceea el făcu numeroase vizite Korobyniilor. După șase luni, făcu Varvarei Pavlovna declarația și-i ceru mîna. Cererea sa fu primită bine; generalul era de multă vreme, dacă nu chiar de la cea d'întîi vizită a lui Lavretzky, cercetase prin amicul său despre numărul sufletelor lui. Varva ea însăși, păstrîndu-și tot de odată seninătatea și egalitatea dispoziții sale, pe tot timpul curtării tînărului, și poate chiar în clipa cînd el își deschidea inima. Varva uu pierduse un moment din vedere averea pretendentului.

— *Meine Tochter nacht eine schoene Partie* (fata mea face o frumoasă partidă) își zise Calliopa Carlowna.

Și își cumpără o șapcă nouă.

VIII

Cererea tînărului nu fu primită fără ca să i se pue oare-care condiții. Mai întîi de toate, Lavretzky trebuea să părăsească Universitatea; cine poate să iea de bărbat un student? și, de alt-fel, nu era un gînd cam alături cu drumu, ca să urmeze cîneva cursurile la două-zeci și cinci de ani, cînd era bogat și proprietar? Pe urmă, Varvara Pavlowna își luă chiar ea însărcinarea să-și comande trusoul și să cumpere cadourile de nuntă. Ea avea un mare simț practic, mult gust, o puternică dragoste de traiu bun, și o desăvîrșită dibăcie întru a și-l rîndui. Lavretzky fu mai cu seamă uimit de iscusința aceasta, cînd, două sau trei zile după căsătoria sa, plecă la Lavre cu tînăra sa soție într'o trăsură de călătorie, elegantă și îndestulătoare, pe care ea o cumpărase. Cum era acolo totul îngrijit de mai 'nainte! Săculețile trăsurei erau pline de frumoase lucruri trebuincioase, ibrice de cafea și alte mărunțișuri drăguțe. Și cum știa Varvara Pavlowna să prepare cu grație masa de dimineață! Lavretzky, de alt-fel nu era în stare să bage de seamă acestea; el înnota în fericire și se cufunda într'însa ca un copil, acest tînăr Alcide?... Nu de geaba făptura tinerei femei răspîndea acest farmec de nedescris, în jurul său; nu de geaba părea că ascunde atîtea comori de gingășie; ea își întrecu făgăduelile.

(Va urma)

www.dacoromanica.ro

giner N. Gabrielescu cu 34 la sută sub devis.

Valoarea lucrărilor se urcă la un milion de lei.

——

Parchetul general unguresc a intentat un nou proces de presă *Tribunei* din Sibiiu, pentru agitaţie în contra patriei.

D. Andrei Balteş, redactorul răspunzător al *Tribunei*, se află deja de un an în închisoarea din Cluj.

In acelaşi timp ne vine vestea că tribunalul unguresc din Cluj a condamnat pe d. George Chiş-Micu, învăţător în Pintie, la două luni închisoare, pentru pretinsă agitaţie în contra Statului unguresc.

——

Consiliul de miniştri a aprobat un credit extra-ordinar de 250,000 lei pentru complectarea materialelor necesare Marinei Regale.

——

Prefectul judeţului R.-Sărat, d. Al. Tătăranu, şi-a dat demisia, de teamă ca să nu se dea de urma abuzurilor sale.

Ministrul de interne, refuzînd demisiunea, a însărcinat pe inspectorul administrativ, d. Paul Stătescu, să facă o anchetă asupra gestiunei d-lui Tătăranu.

——

D. general Vlădescu, însoţit de d. maior Coandă, sub-directorul serviciului maritim, au fost la Constanţa şi au vizitat cu deamănuntul vaporul *Principesa Maria*.

Aceasta se pune în legătură cu svonul ce perzistă încă despre apropiata vizită a Regelui la Constantinopol.

——

D-nii Ştefan Cudela şi Naum Mocu, profesori la liceul Eforiei din Bitolia, au sosit în Capitală şi au fost primiţi de d. Haret.

Se pare că d. Haret e dispus a pune odată capăt plîngerilor legitime ale profesorilor şi institutorilor din Macedonia.

——

D. P. S. Aurelian, marele economist al partidului colectivist, de şi a fost invitat a presida juriul expoziţiunei de animale din Constanţa, a refuzat această însărcinare.

Este uşor de înţeles cauza acestui refuz: d. P. S. Aurelian nu a voit să se găsească în acelaşi loc cu d. Stolojan.

——

Trenul *Fulger* a sosit Simbătă seară în Capitală cu o întîrziere de 2 ore şi 20 de minute, din cauza unor mici accidente.

Lîngă Viena s'a observat că o roată de la un vagon era slăbită şi atunci trenul a fost nevoit să se oprească la cea d'întîi staţie pentru a schimba acel vagon.

Plecînd însă, după ce a schimbat vagonul, maşinistul a observat că înaintea sa venea un alt tren.

Atunci a trebuit să se întoarcă la staţiune şi de aci întîrzierea.

——

Congresul studenţilor

Joi, la un-spre-zece şi patru-zeci şi cinci seara, un tren special a pornit să ducă la Tîrgul-Jiu, pe cei trei sute de studenţi Bucureşteni şi Ieşeni. Drumul, ca orî ce drum de noapte: vagoanele de clasa doua fiind multe, ne-a îngăduit să stăm mai comod şi să putem dormi o bucată de vreme. Se înţelege, că aceasta n'aŭ făcut-o toţi: în tot lungul drumului am auzit prin somn, strigăte de ura, hohote de rîs şi cîntece de ocarină. Chiar în compartimentul cel-l-alt al vagonului meŭ se petrecea.

Pînă la Craiova drumul a fost totuşi monoton.

Aci, studenţii aŭ fost întîmpinaţi de sunetul muzicei militare şi de d. ajutor de primar, care după un «bonjur d-lor; bine aţi venit», învită pe congresişti în restaurant, unde primăria Craiovei le pregătise cafeaua cu lapte.

De la Craiova drumul mai vesel; era ziuă şi steagurile cu cari era împodobit trenul, fîlfîiaŭ în bătaia vîntului de dimineaţă. La staţiunea Bărbăteştii, învăţătorul Popescu ne eşi înainte cu elevii săi şi ţinu o inimoasă cuvîntare la care răspunse d-nu Mosiu, student eşan.

Sosiţi la Tîrgu-Jiu, la un-spre-zece şi jumătate, furăm primiţi de un foarte numeros şi ales public, în cap cu d-nu Titu Frumuşeanu, primarul oraşului, şi cu comitetul de recepţie.

D. primar mulţumeşte studenţilor de onoarea făcută oraşului său şi asigurîndu-l de dragostea concetăţenilor săi, urează congresiştilor bună-venire.

Din partea studenţilor aŭ răspuns d-nii Danielopol, preşedintele Asociaţiei generale a studenţilor, şi d. Moisiu.

Apoi, în sunetele muzicei, aŭ pornit în cortegiŭ la catedrala oraşului unde s'a oficiat un Te-deum, după care a avut loc banchetul dat la Hotel Cămărăşescu, un banchet de trei sute două zeci de tacîmuri.

După masă, studenţii după ce făcură cîteva vizite prin oraş şi mai ales la marele tabloŭ al pictoruluî N. Bran (nu Branca, cum din greşală am spus cu o altă ocazie) la orele patru, se adunară în sala teatruluî unde se deschisese prima şedinţă a congresuluî sub preşidenţia d-luî Danielopolu.

D. Titu Frumuşeanu, primarul oraşuluî, fu ales preşedinte onorific. Apoi, se procedă la alegerea preşedinteluî efectiv.

Candidaturî: a d-lor Moisiu şi Emandi.

Alegerea se făcu prin apel nominal, începînd cu eşenii. Aŭ votat 160 de studenţi.

Intrunind:

Moisiu 69 voturi.
Emandi 37 »
Abţineri 55

D. Moisiu este proclamat preşedinte şi se urcă la tribună, unde încearcă să mulţumească, propunînd să se trimeată o telegramă M. Sale Regeluî şi alta d-luî Sturdza. Dar, încurcîndu-se în vorbă, se născu o ilaritate care degeneră în scandal.

Contestîndu-i-se capacitatea preşedinteluî, i-se cere demisia şi în mijlocul unuî tumult general, efemerul preşedinte şi-o dete numai de cît.

Atunci se începură vii discuţii dacă trebue saŭ nu să li se mai lase eşenilor propunerea de candidat. După mulî multe şi gălăgioase cuvîntări, eşenii îşi desiguară alţi doui candidaţi; Leatris şi Emandi.

Procedîndu-se la alegere, resultatul votuluî a fost:

Leatris 72 voturi.
Emandi 19 »

Deci d. Leatris fu proclamat preşedinte al congresuluî.

Se dete citire apoi uneî telegrame primită la biuroŭ, de la d. Virgiliŭ Cucu, telegramă astfel concepută: «Salut al 18-lea congres studenţesc, în speranţa că membriî luî vor ridica iar causa romînă şi vor desfăşura iarăşi stindardul fără sfială batjocorit în tină de un trădător stegar, stindardul pe care stă scris deviza noastră sfîntă: liberarea tuturor romînilor.»

S'a hotărît să i se răspundă d-luî Cucu.

D. Vasile Miculescu propune să se trimeată o telegramă bătrînuluî luptător de peste munţi, d-luî dr. I. Raţiŭ, ceea ce se primeşte.

La orele 6 şedinţa se închide.

Seara procesie cu facle şi danţurî în sunetele muzicei militare.

Alan.

Inaugurarea vaporuluî „Bucureşti"

Duminică s'a făcut cu mare pompă, la Brăila, inaugurarea nouluî vapor comercial, *Bucureşti*.

Invitaţii serviciuluî maritim şi reprezentanţii preseî, sosiţi în Brăila cu trenul de 5 şi 45 dimineaţa, aŭ fost întîmpinaţi pe peronul găreî de către delegaţii serviciuluî maritim, cari aŭ primit pe invitaţi cu o deosebită afabilitate, stabilind în acelaşi timp programul zileî pînă la începerea ceremonieî oficiale.

Vizitarea Docurilor

D. major Coandă, sub-directorul serviciuluî maritim, a dat întîlnire reprezentanţilor preseî la orele 9, la direcţiunea centrală a docurilor, de unde sub conducerea d-luî inginer Venert, şeful direcţiî administrative, vizitatoriî aŭ făcut o minuţioasă vizită în întreaga măreaţă instalaţiune a docurilor.

Pe cît de interesantă, tot atît de obositoare a fost această vizită.

După o preumblare de aproape două ore prin magazinele de întreposite, prin acea de cereale, prin casa maşinilor şi prin galeriile subterane de unde se face, în mod mecanic încărcărea, descărcarea şi curăţitul cerealelor, conducătoriî şi vizitatoriî s'aŭ îndreptat cu toţii spre restaurantul Ralli, unde direcţiunea serviciuluî maritim a oferit un dejun reprezentanţilor preseî.

Dejunul

Aŭ luat parte la dejun d. inginer Cottescu, directorul serviciuluî maritim, d. maior Coandă, sub directorul, toţi funcţionariî superiorî aî serviciuluî şi toţi reprezentanţii preseî.

La desert d. inginer Cotescu, mulţumeşte reprezentanţilor preseî de a fi răspuns aproape cu toţii la invitaţiune, face un amănunţit istoric al serviciuluî nostru de navigaţiune, arătînd fasele prin cariî a trecut la începuţ acest serviciŭ, marele merit al d-luî Gr. Mano, care cel d'întîiŭ a pus basele acestuî serviciŭ, precum şi proiecte pentru dezvoltarea comerciuluî nostru maritim: afară de linia Brăila-Rotterdam, liniile Constanţa-Constantinopol-Alexandria şi liniile Archipelaguluî. Terminînd, distinsul director al serviciuluî maritim, ridică paharul în sănătatea reprezentanţilor preseî.

D. Minoviciî, directorul *Curieruluî financiar*, în cîte-va cuvinte răspunde, arătînd marea dezvoltare ce vor lua comerciul şi industria noastră prin deschiderea acestor liniî, arătînd meritele şi sîrguinţa depusă de d-niî Cotescu şi Coandă în dezveltarea şi bunul mers al acestuî serviciu.

Aŭ mai ridicat paharul d-niî: Lucasievitz, funcţionar superior al serviciuluî maritim, pentru d. Cotescu; d. Coandă în sănătatea întreguluî personal al serviciuluî maritim şi d. Balaban, reprezentînd ziarul *Dreptatea*, în onoarea iniţiatoruluî acestuî mare serviciŭ, chemat să aducă atîtea marî foloase comerciuluî nostru, în onoarea d-luî Gr. N. Manu, fostul director general al monopolurilor statuluî.

Pe bordul steamerului „Bucureşti"

După dejun, conmeseniî s'aŭ despărţit dinduşi întîlnire cu toţi pe bordul *Bucureştiuluî*.

Steamerul *Bucureşti*, împodobit cu ghirlande de brad şi cu drapele naţionale, staţiona în canalul docurilor.

De la orele 1 mulţimea curioşilor, favorizaţi de un timp splendid, staţiona pe cheu, şi pe stradele învecinate. Circulaţiunea era anevoioasă.

Pe la orele 1 şi jumătate invitaţii încep a lua loc pe bordul vaporuluî.

«Bucureşti»

«*Bucureştii*» are o lungime de 87 de metri pe 11 şi jumătate lăţime. In afară de magazinele depozite ale vaporuluî şi de magazia de aprovizionare- *Bucureştii* are patru marî compartimente de cereale şi două pentru animale. In total o capacitate de 3.700 tone. El are o putere de 5.000 de caiî şi face, în mers obicinuit, 10 mile marine pe oră. Echipagiul se compune din 47 de mateloţi, între cari sunt şi cîţi-va romînî, foştî în serviciul flotileî noastre.

Bucureştii este comandat de căpitanul german Porrath, avînd ca al doilea căpitan pe d. Căplescu,

Acest vapor este orînduit a face curse direct între Brăila şi portul olandez Rotterdam. Durata traseuluî pe mare dus şi întors, pentru o cursă este socotită la 36 de zile, adică, 15 zile pentru dus, şease zile staţionare în port pentru descărcare şi încărcare şi 15 zile întors.

Bucureştii va pleca din pertul nostru încărcat cu cereale şi se va întoarce din Rotterdam încărcat cu cărbuni.

Solemnitatea

La orele 2 mai toţi invitaţii luaseră loc pe bod. La pupa vaporuluî, erau aşezate două mese mari pentru gustare în timpul călătorieî. La o altă masă între acestea două, luaseră loc Arhimandritul N. Ciuca, revizorul Episcopieî Dunăreî de jos, St. Ionescu, arhidiaconul Episcopieî David Popescu şi alţi patru servitori aî altaruluî, pentru oficiarea serviciuluî divin.

La orele 2 şi 35 minute, soseşte la docurî trenul ministerial. Descind din vagoane dd. miniştri Dim. Sturdza, Al. Djuvara şi Ionel Brătianu, însoţiţi de d. Caton Lecca, prefectul poliţieî Capitaleî, S. Stătescu, procurorul general de Ilfov, Teruşeanu, preşedintele consiliuluî tehnic superior, G. Bursan, ajutor de primar, Gr. Dianu, directorul închisorilor, Constantinescu, primarul de Buzăŭ, etc. etc.

La puntea vaporuluî miniştriî sunt întîmpinaţi de prefectul de Brăila, de deputaţii şi senatoriî locali şi de consulii străinî, cari erau pe bord. In acest timp, muzica militară, care era instalată la comandamentul vaporuluî, intonează imnul regal.

Miniştriî şi cele-l'alte persoane oficiale iau imediat loc la pupă şi în acelaşi timp se începe serviciul religios.

Spre Galaţi

La orele 3 fără un un sfert se ridică ancora şi un şuerat fioros face să se cutremure toate împrejurimile.

Bucureştii se pune în mişcare.

Muzica intonează rugăciunea, iar de la proră se daŭ focurî de tun.

In acest timp pe Dunăre era o mişcare febrilă. Sute de bărcî încărcate cu curioşi şerpuiaŭ în toate direcţiunile şi numeroase remorchere străine, toate împodobite şi încărcate cu lume se ţineaŭ în lăturî gata să urmeze noul vas romîn. «*Bucureştî*» ese din basinul docurilor precedat de vaporul «*Medea*» care îî deschidaa calea, avînd pe lăturî în dreapta şi la stînga romorcherele docurilor *Brăila* şi *Galaţi*, iar în spate,—arier-garda, o făceaŭ vapoarele «*Principele Corol*» şi «*Orientul*», urmate şi acestea de o şalupă a poliţieî dunărene şi de mai multe remorchere.

Cînd «*Bucureştiî*» a eşit în apele Dunăreî, un concert infernal de sirene şi de şuerăturî se aude din toate părţile, întrerupte din cînd în cînd de hubuitul tunuluî. Eraŭ remorcherele străine cari salutaŭ pe noul vas. In ordinea pe care am arătat'o, procesiunea navală îşi ia drumul spre Galaţi.

In tot timpul parcursuluî, care s'a făcut foarte încet, pentru a lăsa timpul necesar de gustare, *Bucureştii* a fost obiectul celor mai marî ovaţiunî: In şueratul asurzitor al sirenilor, ochiul se pierdea în filfăitul batistelor şi agitaţiunea pălăriilor a mii de curioşi Gălăţeni şi Brăileni cari luaseră loc pe vapoarele, *Orientul* şi *Principele Carol*, cari urmau de aproapre. Muzica de la comandament cînta într'una arii naţionale, dar cine mai putea auzi muzica în zgomotul infernal al sirenelor. Frumoasă şi impozantă manifestaţiune, dar... asurzitoare.

Discursurile

Primul care a luat cuvîntul la masa de la pupă, a fost d. Ionel Brătianu, ministrul lucrărilor publice, făcînd istoricul serviciuluî de navigaţiune şi arătînd foloasele pe cari le va trage ţara din acest serviciŭ; d-sa închee ridicînd paharul în sănătatea M. Sale Regeluî şi a Dinastieî.

Aŭ mai vorbit d. Sturdza, d-niî N. Ionescu primarul Brăileî, Carnevali, comerciant de cereale din localitate, Veron, mare proprietar şi Cavalioti, senator de Covurluî care, foarte... emoţionat şi plin de... entusiasm a urat vaporuluî *Bucureşti* să ajungă pînă în fundul... Americeî.

Apoi s'a iscălit de persoanele aflate pe bord, peste 200 la număr, o telegramă către M. S. Regele, cu următoarea cuprindere:

M. Sale Regeluî Carol I

Reineck, (Elveţia)
Castelul Weinburg

Astăzi s'a inaugurat cu mare solemnitate şi participarea poporaţiuneî întregi a oraşelor Brăila şi Galaţi linia navigaţiuneî naţionale de la Dunărea romînească la Rotterdam.

Ne-am adus aminte cu toţii că M. Voastre datorim această întreprindere măreaţă; ne-am adus aminte de cuvintele inimoase rostite de M. Voastră la inaugurarea portuluî Constanţa.

Astăzi, venim să depunem la picioarele Voastre auguste omagiile de recunoştinţă a noastră şi a ţăreî.

Să trăiţi aniî mulţi fericiţi şi glorioşi ca să împingeţi tot înainte şi mai înainte regatul romîn.

La Galaţi

La orele 5 şi jum. *Bucureştii* lasă ancora în basinul docurilor din Galaţi.

Şi aci ca şi la Brăila lume multă aştepta sosirea vaporuluî.

Miniştriî descind din vapor şi iaŭ imediat loc în trenul care îî aştepta pe cheu şi care a plecat imediat.

Mulţimea şi vizitatoriî dupe vapor s'a împrăştiat apoi în oraş.

La orele 8 seara direcţiunea serviciuluî maritim a dat în saloanele otelului Bristol din Galaţi, un banchet reprezentanţilor preseî.

Ca şi la dejun, în tot timpul banchetuluî, cea mai mare cordialitate a predominat între conmeseni şi s'aŭ ridicat numeroase toasturî.

La orele 10 invitaţii aŭ părăsit oraşul Galaţi.

Astfel să sfîrşi solemnitatea inaugurăreî nouluî vapor *Bucureşti* şi a linieî Rotterdam.

Guvernul în cap cu d. Dim. A. Sturdza a luat parte la solemnitate şi cu toţii aŭ vorbit despre marele foloase economice pe cari este destinat a le aduce ţăreî serviciul nostru maritim.

Şi cînd ne gîndim ce aprigă campanie aŭ dus domniî colectivişti contra «amiraluluî tutungiu» cum numiaŭ ei pe d. Gr. Manu, înfiinţătorul marineî noastre comerciale!

——

Expoziţiunea din Constanţa

Inaugurarea.—Expoziţiunea agricolă şi de lucrurî casnice.—Expoziţiunea de vite.

De şi anunţată din vreme, totuşi expoziţiunea n'a putut fi gata la timp, fie că autorităţile nu şi-aŭ dat în destul osteneala, fie că expozanţii înscrişi aŭ lăsat să trimită produsele lor în ziua care preceda inaugurarea.

Programul expoziţiuneî n'a fost publicat de cît în ajun, iar deschiderea s'a făcut în condiţiunî cît se poate de nesatisfăcătoare.

Serbarea din ziua de 5 Septembrie a fost prezidată de prefect,,d. Luca Ionescu, asistat de comisiunea de organizare: d. Locusteanu, directorul şcoaleî veterinare, N. Filip, profesor veterinar, N. Andronescu, inspector domenial, şi C. Pariano, preşedintele consiliuluî judeţean.

După celebrarea Te-Deumuluî, prefectul s'a mulţumit să declare expoziţiunea deschisă în numele Regeluî, pe cînd întreg publicul se aştepta ca faimosul prefect să îndruge şi cîte va cuvinte.

Lumea s'a răspîndit prin diferite pavilioane, comentînd nepriceperea şi nesăbuinţa celor cari eraŭ datorî să dea o importanţă deosebită expoziţiuniî, întîia în felul eî, prin care trebuia să se afirme puterile de producţiune ale Dobrogeî.

Dacă în ţară nu se ştia de rostul acesteî expoziţiunî, în Dobrogea, şi chiar în Constanţa, nimic nu făcea să se întrevadă că în curînd va avea loc o serbare a muncii.

Locul expoziţieî

Locul ales pentru expoziţiune a fost nemerit. Tîrgul de vite, prin pavilioanele sale şi prin halele vaste. satisface pe deplin cerinţele uneî bune instalaţiunî, mai cu seamă că, prin calea ferată a tîrgului, publicul găsea înlesniri marî pentru a putea vizita expoziţiunea.

A trebuit ca C. F. R. să cheltuiască aproape 10.000 leî pentru desfundarea linieî care leagă Constanţa cu tîrgul de vite; de aniî nicî un tren nu cirulase pe această linie, şi a trebuit ca mare parte din traverse să fie înlocuite.

Visitatoriî

Zilele de 5 şi 6 nu aŭ fost tocmai favorabile. Trenurile de plăcere însă, organizate din Bucureştî şi Cerna-Vodă, acestea din urmă pentru vizitatoriî din Brăila şi Galaţi, aŭ adus lume destulă, ast-fel că animaţiunea devine din ce în ce mai mare.

Trebue să menţionez încă că multe persone competinte, uniî profesoriî aî şcoaleî de agricultură, nu aŭ fost invitaţi la expoziţiune, cu toate că era mai nemerit, de cît să se invite administratoriî fermelor model cari şi-aŭ lăsat în părăsire lucrările.

Expoziţia agricolă

Expoziţiunea agricolă şi de lucrurî casnice merită să fie relevată. Toate plăşile din judeţul Constanţa sunt reprezentate, pe cînd din Tulcea nu figurează de cît o singură plasă: Babadag.

Cu oare-care osteneală întregul jud. Tulcea ar fi fost reprezentat, ast-fel că întreaga Dobroge ar fi luat parte la expoziţiune.

Cercetînd cu deamănuntul lucrările expuse pe plăşi, ne-am putut face convingerea că prin muncă stăruitoare se va ajunge în curînd la o producţiune agricolă şi casnică care dacă nu va întrece pe cea de la noi, totuşi va putea să fie pe aceeaşi linie.

In **plasa Constanţa** am remarcat rezultate satisfăcătoare, obţinute pe terenul agricol de către d. N. Alesjiu, agricultor la Laza-Mahale, care nu cruţă nicî capital, nicî muncă pentru a introduce îmbunătăţirî de tot felul. Sfeclele de furaj şi de zahăr produse pe moşia Laza-Mahale în anul acesta, din seminţe de diferite varietăţi, atrag atenţiunea vizitatorilor. Fasolea flageolets, linte, ovăzul de California, muştar, grîŭ, fasole roşie, etc, complectează seria produselor recoltate de d. Alesjiu.

Broderiile din comuna Carol I-iŭ, brînzeturile din Budeleni, grîul din Garcealic. covoarele, chilimurile, ţesăturile sunt reprezentate cu succes şi această plasă ar fi ocupat primul rang dacă fabricile din Constanţa ar fi luat şi ele parte.

Singura fabrică Pluvier şi Mion a instalat un kiosc frumos în care sunt expuse olăriele variate, cărămizî, olane, diferite obiecte de menaj, sobe de teracotă, etc.

Plasa Hârşova excelează prin velinţe şi lucrărî de borangic. Lucru manual al învăţătoruluî C. Stătescu din comuna Siriu meritâ o menţiune specială. Pe lîngă diferitele produse agricole menţionăm încă şi cartofiî marî din comunele Topologu şi Calfa.

Plasa Megidia rivalizează cu cele-l'alte. Postavurile din comunele Raşova şi Seimeni, broderiile turceşti din Megidia, orezul recoltat în împrejurimile Megidieî, brînzeturile din Taspunav, sfeclele furagere din comuna Alacap, prosoapele din Cernavodă şi Tertiman, lucrurile de mînă ale învăţătoruluî Rozolkam din Seimeni, diferitele cereale arată în de ajuns importanţa acesteî plăşi care promite a deveni una din cele mai însemnate din Dobrogea.

Plăşile Mangalia şi Silistra Nouă sunt mai slab reprezentate. In plasa Mangalia cojoacele şi pieptarele precum şi peştele afumat sunt împreună cu produsele agricole singurele produse expuse.

In *plasa Silistra Nouă* n'am remarcat de cît ţesăturile ordinare din Ghiuvecea şi ştergarile frumos lucrate din comuna Alimanul.

Plasa *Babadag* din Tulcea cu untul din Cogealac, struguriî şi vinul din Nicoliţel şi Sarikioi, pieî tăbăcite, hamuriî, vin din Jurilovea, postav din Casimcea, borangic din Caulă-Bgeac, covoare şi chilimuriî, ne daŭ o idee de bogăţia acestuî judeţ care din nenorocire nu a fost reprezintat de cît în parte.

Din cele relatate reese cu prisosinţă că pe terenul agricol avem de constatat progrese simţitoare şi graţie îndemnuluî gospodarilor de frunte suntem convinşi că marî progrese se vor realiza din an în an.

Expoziţia de vite

Expoziţiunea de vite prezintă însă un interes cu totul deosebit. Sforţările făcute de crescătoriî de vite încep să fie apreciate; ele vor exercita o influenţă din cele mai favorabile asupra uneî ramurî de producţiune care odinioară forma bogăţia Dobrogeî.

Caiî d-luî Pariano, obţinuţi din încrucişarea raseî dobrogene cu pur sînge, atrag admiraţiunea vizitatorilor. Tamazlicul d. Yerimia Popa nu mai puţin este apreciat.

Numărul expozanţilor de vite este destul de mare: 100 aŭ expus caî, 82 boî şi vacî şi 42 oî.

Luni se va procede la distribuirea premiilor şi la orele 3 p. m. vor fi alergările de caî cari se anunţă a fi foarte interesante şi despre cari vă voiŭ ţine în curent.

A se citi în pagina IV, Ultimele informaţiunî şi Ultimele ştirî telegrafice.

D-nul şi D-na Theodor Silion, ca nepoţi, aŭ durerea a vă face cunoscut încetarea din viaţă a iubitului lor unchiŭ

Stefan Silion

fost consilier la Inalta Curte de Casaţie, comandor al Coroaneî Romînieî, comandor al ordinuluî otoman Medjidia, etc., —în etate de 76 aniî, în ziua de 7 Septembrie.

Vă roagă să bine-voiţi a asista la ceremonia funebră, care se va celebra Marţi la orele 2 p. m. la domiciliul defunctuluî, calea Plevneî 113, de unde cortegiul va porni la cimitirul Bellu.

Bucureşti, 7 Septembrie 1897.

EDUCAŢIUNE—HIGIENA—DISCIPLINĂ

LYCÉE FRANÇAIS

PUS SUB PATRONAGIUL OFICIAL AL
LEGAŢIUNEI FRANŢEI
Str.: Scaunelor, 45 (casa Fleva)

Directorî: D-niî LÉAUTEY şi LOLLIOT

CLASE PRIMARE ŞI GIMNASIALE
INVĂŢĂMÎNT CLASIC ŞI REAL
conform programelor
Statuluî român şi Statuluî francez

Materiile învăţămîntuluî romîn vor fi predate în limba Romînă. — Materiile învăţămîntuluî frances vor fi predate în limba francesă.

Limba francesă şi germană sunt obligatoriî deja din clasa I-a primară.

Limba francesă, impusă cu uşurinţă tutulor elevilor, deja în primul an al presenţeî lor la liceŭ este limba cea mai întrebuinţată, atît în raporturile elevilor cu direcţiunea cît şi în relaţiunile lor zilnice: la masă, în plimbărî şi în recreaţii.

Pentru orî-ce cerere de prospecte, informaţiunî şi înscrierî, a se adresa: la

LEGAŢIUNEA FRANŢEI, Str. Biserica Amzeî
saŭ la
LYCÉE FRANÇAIS, Str. Scaunelor, 45.

Liceul se deschide la I-iŭ Septembrie, iar cursurile oficiale anuluî şcolar 1897-98 vor începe la 9 (21) Septembrie 1897.

Liceul LUMINA
BUCUREŞTI
40, Calea Rahoveî, 40

Curs primar şi gimnasial în Institut, cu profesorî autorizaţi de Minister. Toţi eleviî daŭ examenul la Stat. Se primesc în INTERNAT şi elevî *carî urmează cursurile la şcoalele publice*. Ceî carî voiesc să se înscrie acum în cl. I, trebue să ne anunţe înainte de 25 August, ca să'î putem înscrie la timp.

Preparaţiunile de corigenţi şi pentru examenul de admitere în cl. I, la şcoalele Statuluî, -ncep la 15 August.

Director, **M. V. Cordescu.**

„LICEUL MODERN" DE BAETI
BUCUREŞTI
160, CALEA VICTORIEÎ, 190

Cursurî primare, secundare şi secţie pregătitoare pentru bacalaureat. Autorisat şi reautorisat de a ţine, în limitele regulamentuluî, esamene de fine de an scolar în institut şi elibera certificate valabile pentru bacalaureat şi şcoalele speciale, Liceul MODERN îşi va deschide cursurile anuluî scolar 1897—98 la 1 Septembre 1897, cu un corp didactic ales dintre ceî mai distinşi membri aî liceelor şi gimnasiilor din capitală. Preparaţiile pentru corigenţi încep la 20 August.

In ultimiî doi aniî de functionare a «Liceuluî Modern», sub a noastră direcţiune, această scoală a avut, faţă de cele-l'alte scoale particulare din ţară, cea mai mare populaţiune scolară. Din promoţiunea anuluî 95—96 a avut 40 de baccalaureaţi. In Iunie 97, comisiunile instituite de Onor. Minister, compuse—în scopul de a se ridica nivelul învăţămîntuluî privat—din profesorî universitarî şi secundarî de o integritate şi severitate cunoscute, aŭ promovat, în urma examenelor cu succes trecute în institut, 70 din eleviî cursuluî secundar; afară de aceştia toţi, ceî 25 de elevi, carî aŭ trecut esamenele la Statî aŭ fost promovaţi; în total Institutul a avut 100 de elevi definitiv promovaţi în anul scolar 96-97.

Cu un cuvînt succesul acestuî Institut, în ultimiî doi aniî, a fost atît de strălucit, că a întrecut aşteptările multor colegi şi chiar ale onoratei comisiunî, numită, în scopul mai sus amintit, de onorabilul Minister at instrucţiuneî publice.

De la început, hotărîţi la munca cinstită şi energică, nu ne vom da înapoia orî-cărei dificultăţi. Cu puterea ce dă sentimentul datorieî îndeplinite, ca profesorî şi directorî, vom merge înainte, în speranţa că scoala noastră va ocupa un loc onorat în învăţămîntul particular, care şi dînsul va contribui cu ceva la mărirea şi înălţarea patrieî!...

Inscrierile pentru anul scolar 97—98 se fac cu începere de la 1 August 97, în toate zilele, orele 9—12 a. m. 2—6 p. m., în cancelaria Institutuluî, Calea Victorieî, 190, Bucureştî.

Prospecte se trămit la cerere.

Directorî { **Dr. M. Brândză,** prof. de scinţele nat. la scoala norm. de înst.
{ **George C. Dragu,** profesor de filosofie la liceul «Lazăr»

INSTITUTUL FRANCEZ
De DOMNIŞOARE
V. H. CHOISY
autorisat de Onor. Minister şi fondat în 1870
BUCUREŞTI
10, STRADA NEGUSTORÎ, 10

Cursurî primare, secundare şi liceale.

Se primesc eleve interne, semi-interne şi externe.

Cursurile încep la 1 Septembre.

Inscrierile încep la 20 August st.v'

Unicul în ţară care vinde fabulos de eftin
LA 1000 DE ARTICOLE
Vis-à-vis de Magasinul Universel (fost Suţianu)

20,000	per. **Ghete** bărbăteşti, bocance, numai	cu	11.95
20,000	» » pentru dame, Chewreaux,	»	11.95
30,000	duz. **Ciorapi** fil d'ecosse, perechia	»	1. —
20,000	« «	»	50
20,000	buc. **Cămăşi bărbăteşti**	»	2.75
10,000	dz. **Gulere olanda**	»	8 dz.
10,000	» **Manşete**	»	8 »
30,000	bucăţi **Flanele** dr. Iaeger, lînă pură, *fabulos de eftin.*		
20,000	per. **Mănuşi** pentru Dame, extra-fine	»	2.75
50,000	bucăţi **Cravate**, *fabulos de eftin.*		

Lingerie pentru Dame

10,000	duz. **Otrepe** de olandă, duzina	»	4.50
10,000	» **Batiste** bord culorî	»	2. —
10,000	» » olandă Ourle	»	9. —

Grăbiţi-vă! Grăbiţi-vă!
34, CALEA VICTORIEI, 34
Vis-a-vis de Magasinul Universel (fost Suţianu).

De închiriat

de la Sf. Dumitru viitor, casele din Strada VĂMEI, No. 11, actualmente locuite de Legaţiunea Imperială a Turcieî, avînd tot comfortul: gaz, apă, bae, grajd, şopron, curte spaţioasă şi grădină.

Pentru orî-ce informaţiunî a se adresa la d. Th. I. Zamfirescu, la Ministerul afacerilor streine.

www.dacoromanica.ro

Semnarea preliminărilor de pace

O anexă la tratat

Atena, 8 Septembrie.—D. Ralli a declarat că s'a adăogat o anexă la tratatul preliminărilor de pe pace. Ea cuprinde *adoptarea propunerilor Greciei privitoare la reluarea imediată a relaţiunilor comerciale şi a libereĭ navigaţiunĭ*, reintoarcerea Tesalienilor sub garanţia puterilor şi schimbul prizonierilor.

D. Ralli ţine a asigurat că guvernul esită între două soluţiunĭ diferite şi nu se va decide de cît după comunicarea oficială a tratatuluĭ preliminărilor de pace ce se va face probabil Marţi.

Oprirea agitaţiunilor

Constantinopol, 8 Septembrie. — Tratatul de pace conţine şi un articol al 11-lea, care zice că pentru a asigura menţinerea relaţiunilor de bună vecinătate între cele două State, Turcia şi Grecia se angajează să nu tolereze pe teritoriile lor, agitaţiunĭ cari să poată turbura ordinea în Statulvecin.

Ratificarea de către Sultan

Constantinopol, 8 Septembrie.—*In cercurile diplomatice se aşteaptă ca ratificarea preliminărilor de pace de către Sultan să se facă chiar azĭ.*

Presa grecească

Atena, 8 Septembrie.— *Textul tratatuluĭ preliminărilor de pace a produs o sensaţie adîncă.*

Ziarele de seară zic că evacuarea Tesalieĭ rămîne la bunul plac al exigenţelor comitetelor financiare germane.

Tratatul nu se va comunica în mod oficial la Atena de cît Joĭ.

Se discută mult tăcerea ziaruluĭ *Proia* în privinţa condiţiunilor de pace.

Ephimeris recomnndă *respingerea tratatuluĭ* ca cu desăvîrşire incompatibil cu legile constituţionale ale ţărĭ.

Putem lăsa, zice acest ziar, Turcieĭ Tesalia ca gaj, pînă vom găsi baniĭ necesarĭ liberărĭĭ sale.;

Această idee n'a găsit o primire bună în public.

Incetarea stărĭĭ de războiŭ. Presa turcească

Constantinopol, 8 Septembrie.—Un comunicat oficial al Porţiĭ zice că semnîndu-se tratatul preliminărilor de pace, starea de războiŭ a încetat între Turcia şi Grecia.

Marele vizir, toate departamentele, miniştriĭ de războiu şi cea maĭ mare parte a Suveranilor aŭ felicitat pe Sultan.

Ziarele turceştĭ celebrează semnarea preliminărilor de pace ca un succes repurtat de Sultan.

Presa Rusească

Petersburg, 8 Septembrie. — Presa rusească este unanimă să salute cu bucurie semnarea preliminărilor de pace dintre Grecia şi Turcia. — Relevează rolul important al Rusieĭ în concertul european şi consideră ca asigurată de puterĭ, soluţiunea cestiuneĭ din Orient.

ECOURĬ

— D. dr. Orăscu, special în maladiele de gît, nas şi urechĭ, reîntorcîndu-se din streinătate. reia consultaţiunile în toate zilele de la 2—4, afară de Duminica, în strada Vămeĭ, No. 12.

— Mîine Miercurĭ, 10 Septembrie, se va juca în Grădina Raşca, *Fata din balcon*, în beneficiul d-neĭ M. Leonescu şi d-reĭ Cleo Rénĕ.

— La jumătatea luĭ Noembrie vor apărea pentru *trimestrul al II* caetele de dictando-ortografie ale d-lor Th. D. Speranţă şi Florea Dumitrescu. Aceste caete cari aŭ fost aşa de bine primite de către d-niĭ institutorĭ şi institutoare din ţară vor apărea pentru trimestrul al II-lea pe o hîrtie mult maĭ potrivită pentru scris.

— Metoda teoretică şi practică de *limba latină* pentru începătorĭ, întocmită de d. profesor Th. D. Speranţă, s'a pus în vînzare. D-niĭ profesorĭ cari o introduc în şcoală să bine-voiască a cere de la autor această metodă împreună cu suplimentul pentru d-niĭ profesorĭ. Suplimentul cuprinde unele regule gramaticale precum şi traducţiunea latină a temelor. Se trimit d-lor profesorĭ după cerere gratis.

DIVERSE

DIN CAPITALA

Hoţ de biciclete. — Individul Isac Rozeanu, de fel din Piteştĭ, sosit de maĭ mult timp în Capitală, rămăsese în zilele din urmă fără parale şi se trudea bietul om zi şi noapte în descoperirea unuĭ mijloc pentru a reuşi să se întoarcă pe malul Argeşuluĭ. După o matură gîndire, Rozeanu descoperi un mijloc, foarte ingenios de altminterĭ, pe care îl şi puse în practică erĭ.

Pitişteanu nostru, cunoştea pe un lucrător, Criger, domiciliat în strada Progresul 7, care, pentru cursele sale zilnice, avea o bicicletă.

Rozeanu trimete erĭ dimineaţă un comisionar la Criger acasă, cînd el ştia că lucrătorul este în oraş, care să spună că însuşĭ Criger l'a trimes din oraş, ca să-ĭ dea bicicleta.

Soţia lucrătoruluĭ încredinţează bicicleta comisionaruluĭ, care o şi aduce luĭ Rozeanu la locul unde acesta îĭ dedese întîlnire. În posesiunea maşineĭ, Rozeanu încalecă şi începe să pedaleze cu furie luînd drumul spre Piteştĭ. Din nenorocirea luĭ, biciclistul n'a apucat să iasă din oraş şi se întîlneşte cu Criger în cale. Lucrătorul îşĭ recunoaste maşina pe care pedala întrepidul călător şi nicĭ una, nicĭ două, îl opreşte pe loc.

Condus la secţie Rozeanu a mărturisit faptul şi a declarat că a încercat acest mijloc pentru a se putea întoarce acasă, neavînd parale să plece cu drumul de fier.

Comisariĭ siguranţeĭ n'aŭ vroit să pună temeĭ pe argumentaţia luĭ Rozeanu şi l'aŭ arestat.

DIN ŢARA

Accident pe linia ferată.—Un accident, datorit iarăşĭ neglijenţeĭ, s'a întîmplat Duminică seara la trenul de persoane ce venea din Giurgiu.

Din cauza uneĭ defectuozităţĭ a maşineĭ, trenul nu a maĭ putut să-şĭ urmeze drumul şi a trebuit să se oprească în staţia Comana. Aci trenul a stat maĭ bine de o oră, pînă ce o locomotivă maĭ bună a fost trimisă în toată iuţeala din Bucureştĭ ca să întoarcă trenul rămas în drum.

Nicĭ o nenorocire nu vine singură, zice proverbul. Abia pus în'mişcare, d; o dată tot trenul a rămas în cea maĭ complectă obscuritate.

Combustibilul pus în lămpĭ numaĭ pentru timpul cît durează călătoria, se consumase în staţia Comana, unde trenul a aşteptat atît de mult şi toate lămpile vagoanelor s'aŭ stins aproape în acelaşĭ timp.

Călătoriĭ aŭ făcut drumul de la Vidra la Bucureştĭ în cea maĭ complectă obscuritate.

Din norocire însă, nicĭ un accident.

Pruncucidere din imprudenţă. — O teribilă nenorocire s'a întîmplat alaltăerĭ după amiazĭ în comuna Săpata-jos, din judeţul Argeş.

Locuitorul Florea Radu din acea comună. voind să ucidă un cîne care urla în vie, a tras un foc de puşcă asupra animaluluĭ.

La detunătura armeĭ, un ţipăt sfăşietor se auzi din mijlocul vieĭ. Băiatul luĭ Florea, copilul Alexandru, în vîrstă de 13 anĭ, care în acel moment era în vie şi din nenorocire aşezat tocmaĭ în direcţiunea în care tatăl trăsese focul, a primit toată descărcătura în piept.

Sărmanul copil a încetat din viaţă după o jumătate de oră.

Desperarea părinteluĭ e de nedescris.

Parchetul a fost avizat.

Depeşie de azĭ

(Serviciul «Agenţieĭ Romîne»)

Constantinopol, 8 Septembre. — *O enciclică a patriarchuluĭ armean s'a citit în bisericele armeneştĭ; ea învită pe armenĭ să rămîe credincioşĭ Sultanuluĭ.*

Paris, 8 Septembre.—După *Le Temps* ministrul Statelor-Unite ar fi declarat duceluĭ de Tetuan că *dacă războiul din Cuba nu s'o termina pînă la finele luneĭ Octombre, Statele-Unite se vor vedea silite să ia măsurile ce or crede necesare.*

Ducele de Tetuan a luat cunoştinţă de această declaraţiune, protestînd în contra pretenţiunilor Statelor-Unite.

Sienne, 8 Septembre.—Pe cînd pronunţa un discurs cu ocazia aniversărĭĭ luĭ 8 Septembre, d. Imbriani *a fost lovit de o dată de o emiplegie desăvîrşită a părţiĭ stîngĭ.*

Roma, 8 Septembre.—Aniversarea luĭ 8 Septembre 1870 s'a celebrat în mod solemn. S'aŭ depus coroane pe mormîntul luĭ Victor Emanuel şi la Porta-Pia.

Răspunzînd la o telegramă a primaruluĭ din Roma, Regele Humbert a exprimat satisfacţia în privinţa serbărĭĭ acesteĭ zile consacrate unităţĭĭ patrieĭ a căreĭ bază nestrămutată este Roma.

Petersburg, 8 Septembre. — Majestăţile Lor imperiale, marele ducese Olga şi Tatiana, mariĭ ducĭ Wladimir, Michail şi Nicolae aŭ sosit la Spala.

Canea, 8 Septembre. — *Răspunzînd la protestarea guvernatoruluĭ insuleĭ Creta în privinţa constituireĭ comisiuneĭ judiciare, amiraliĭ s'aŭ referat numaĭ la consideraţiunile ordonanţeĭ de la 9 August.*

ULTIME INFORMAŢIUNI

Congresul studenţilor

Simbătă

Şedinţa se deschide la orele nouă şi jumătate la alegerea comisiuneĭ de cinciĭ membri pentru verificarea socotelelor societăţiĭ.

Se votează după număr, prin tragere la sorţĭ.

Aŭ eşit treĭ bucureştenĭ şi douĭ eşenĭ.

În urmă se procede la votarea statutelor.

Se propune votarea pe articole, votarea pe capitole şi votarea pe principiŭ.

Se primeşte pe capitole.

D. Secretar *D. Danielopolu*, ţine o cuvîntare introductivă, arătînd principiile pe care comitetul asociaţieĭ, secţia Bucureştĭ, s'a întemeiat în ţeserea întregului proiect de statut.

D. *Zosîn* roagă adunarea să asculte în linişte deosebitele părerĭ cari s'ar arăta în desacord cu părerea majorităţeĭ. Reclamă atenţie şi imparţialitate.

Se citeşte articolul întîiŭ.

D. *Zosîn* cere cuvîntul şi într'un discurs insinuant cere ca de acum înainte congresele să nu se maĭ adune de cît în Iaşi şi Bucureştĭ spre a evita nemulţumirile cari se ivesc prin unele oraşe micĭ şi sărace cum e T.-Jiu.

In acest mod ne-am scăpa, zice oratorul, de tutela guvernuluĭ şi putem primi printre noĭ şi pe studenţiĭ streinĭ. Admiterea studenţilor streinĭ (recte ovreĭ) caută să o susţie d. Zosîn şi maĭ mult saŭ maĭ puţin ştiinţificeşte.

D. *George Danielopol* ia cuvîntul spre a combate pe d. Zosîn.

Într'o cuvîntare admirabil de bine argumentată, caldă şi sugestivă, d. Danielopolu distruge în aplausele furtunoase ale adunăreĭ afirmările d-luĭ Zosîn. Arată că unul dintre principalele scopurĭ ale *Asociaţieĭ studenţilor* este şi «desvoltarea sentimentuluĭ naţional». Cum am putea decĭ admite într'o asociaţie naţională, elemente nenaţionale? Liberĭ sunt şi străiniĭ să se constitue în societăţĭ aparte, să facă dacă vor congrese aparte. Noĭ voim să avem nu o *asociaţie generală a studenţilor, ci asociaţia studenţilor romînĭ.*

După frumoasa cuvîntare a d-luĭ Danielopolu, ia cuvîntul d. *Tiberiŭ Axente*, în sensul aceleiaşĭ părerĭ.

Se pune la vot părerea d-luĭ Zosîn de a se primi în asociaţie şi studenţiĭ străinĭ. *Propunerea se respinge cu o foarte mare majoritate.*

Votul este subliniat cu aplause furtunoase.

D. Zosîn vrea să ia cuvîntul şi să citească o moţiune prin care se arată că votul acesta nu s'a dat cu *unanimitatea* celor de faţă. Mare ilaritate. Unanimitatea nimenĭ nu o afirmase şi nicĭ nu se cerea.

Se urmează votarea statutelor.

Pînă la amiază se votează opt capitole.

In şedinţa de după prînz, după ce se votează şi restul statutelor, are loc conferinţa d-luĭ Panaite Zosîn: *Medicina socială.*

Simburele acesteĭ conferinţe a fost acesta:

Medicina se ocupă cu vindecarea boalelor. Boalele nu sunt numaĭ individuale, ci şi sociale, căcĭ societatea nu este de cît un organizm. Şi, organismul social sufere de o mulţime de boale urîte grozav. Datoria mediculuĭ nu este numaĭ de a lecui răul, ci de a 'l căuta şi cauzele luĭ. Doctoriĭ decĭ trebuesc să înceteze cu vechiul obiceiŭ, de a da, bunăoară hapurĭ de catramină pentru tuse, ci să 'ĭ cumpere pacientuluĭ un flanel şi şoşoni galoşĭ, şi să-ĭ caute cameră de locuit maĭ higenică. Ţăranul nu are nevoe de prescripţiĭ igienice: trebue ca d-rul, în loc să-ĭ înveţe preceptele higienice, să le dea pămînt şi votul universal. Căcĭ ţăranul se luptă cu nevoia, pe cînd ciocoiĭ se resfaţă în *huzur*».

Aşa zice şi Bălcescu în *Cîntarea Romîniei*.

Conferinţa a durat două ceasurĭ de agonie.

Bălcescu a fost foarte viŭ aplaudat.

Restul monoton, greoiŭ şi sforăitor.

La ordinea zileĭ era şi o conferinţă a d-luĭ *V. T. Cancicov*, dar orele fiind tîrziŭ s'a amînat.

Seara, mare iluminaţie în grădina publică. Lume multă. Studenţiĭ aŭ venit aproape toţĭ. De remarcat un tabloŭ admirabil în fundul grădiniĭ.

Tudor Vladimirescu, aşa cum are să fie înfăţişat pe monumentul care s'a comandat, dar nu se poate aduce, din lipsă de banĭ, lucrat pe lemn de d. Bran, făcea din depărtare efectul unuĭ adevărat monument de marmură. Schiţa aceasta, făcută cu prilejul uneĭ serbărĭ ocazionale, spre a fi apoteozat cu foc bengal, a reuşit maĭ bine, de cît se aştepta şi primăria l-a cumpărat de la d. Bran, spre a-l pune în grădina publică.

Muzica militară a cîntat în continuŭ.

La zece şi jumătate retragere cu muzică şi torţe.

Duminică

La şease şi jumătate opt-zeci de trăsurĭ (şi cînd zic «trăsură» fac maĭ mult o figură) porneaŭ la schitul Lainicĭ, ducînd pe congresiştĭ. La Bumbeştĭ, harnicul şi sîrguitorul învăţător Dumitrescu ne-a ţinut o frumoasă cuvîntare, în uralele ţăranilor cari ne eşise întru întîmpinare.

Mulţĭ aŭ mers şi la Paiuş, unde este biroul vamal; cîţĭ-va am mers pînă la graniţă, de unde am venit în oraş noaptea tîrziŭ.

Exceptînd înghesuiala din trăsurĭ, excursia aceasta s'a făcut în excelente condiţiĭ.

Luni.

Astă-zĭ la ordinea zileĭ *Cestiunea naţională.*

D. Preşedinte *Leatris*, cu o voce aprinsă, declară că afacerile congresuluĭ sunt conduse maĭ mult de secret arul saŭ, d. Danielopolu, şi drept aceea, socotind că n'ar maĭ fi demn pentru sine să maĭ ocupe scaunul preşedenţial se retrage din congres cu maĭ mulţĭ studenţi eşanĭ.

Drept aceste cuvinte îşĭ ia pălăria şi pleacă.

D. Danielopol explică în aplausele săliĭ motivele cari l-aŭ făcut să conducă lucrările congresuluĭ: preşedintele a arătat în tot-d'auna multă indiferenţă şi puţină pricepere faţă de lucrările congresuluĭ.

Adunarea desaprobă purtarea d-luĭ Leatris şi proclamă preşedinte pe d. Vasile Miculescu, preşedintele comitetuluĭ naţional.

D. Miculescu dă citire raportuluĭ asupra activităţiĭ din anul acesta, a comitetuluĭ naţional studenţesc.

Se plînge de multa indiferenţă şi de absoluta lipsă de sprijin, pe care comitetul o întîmpină din partea studenţilor.

După ce d. Miculescu şi-a sfîrşit raportul, se dă cuvîntul unuĭ d. student *Atanasiu*, care întreabă pentru ce nu se vorbeşte nimic de *Cestiunea ţărănească?*

D. Tamara, sfărîmă acuzaţiunile aduse de d. Atanasiu, arătînd că cestiunea ţărănească este de resortul comitetuluĭ asociaţieĭ generale, nu a comitetuluĭ naţional.

După ce maĭ vorbeşte şi dd. V. Popovicĭ şi Danielopol, în această chestiune, discuţia se închide şi se votează raportul comitetuluĭ naţional.

In urmă, d. *Miculescu* ia cuvîntul şi vorbeşte despre nefericita soartă a monumentuluĭ luĭ Tudor Vladimirescu, lucrat de sculptorul Bălăcescu, şi care stă secfestrat la Milano, fiind-că nu sunt banĭ ca să-l scoată.

D. preşedinte dă cuvîntul d-luĭ *Aurel Iliescu*, vechiŭ membru al comitetuluĭ naţional şi unul dintre decemvirĭ. D-nia sa într'o călduroasă cuvîntare cere sprijinul moral al studenţimiĭ, spre a se putea pune odată capăt acesteĭ dureroase stărĭ de lucrurĭ, privitoare la monumentul luĭ Tudor.

Propune o moţiune, prin care studenţimea hotăreşte să lucreze pe toate căile întru realisarea acesteĭ patriotice dorinţĭ a Gorjenilor.

După d. Iliescu, preşedintele dă cuvîntul d-luĭ Rucă Ştefulescu, profesor local şi sufletul comitetuluĭ instituit pentru ridicarea statueĭ luĭ Tudor.

Cînd sfîrşeşte d. Rucă Ştefulescu, cine-va din congres anunţă presenţa în sală a sculptoruluĭ Bălăcescu.

Aplause frenetice şi îndelungate acoperă această veste.

D. Bălăcescu, mulţumeşte.

Ne maĭ fiind nimic la ordinea zileĭ, d. preşedinte Miculescu, ridică şedinţa, la orele unsprezece şi jum.

***

După amiază, a avut loc conferinţa d-luĭ *V. T. Cancicov, despre Penitenciare.*

Conferenţiarul a fost foarte bine: expunere clară şi documentată; arată starea cea rea în care zac penitenciarele noastre.

Inainte însă de a 'şĭ începe d. Cancicov conferinţa, ieşenĭĭ aŭ căutat să provoace scandal şi anume d. Zosîn, care le luase partea, voia să ia cuvîntul şi să răstoarne ordinea de zi.

Congresul însă nu s'a învoit la aceasta şi atunci d. Zosîn şi ceata luĭ, miniaţĭ, aŭ plecat să dea telegrame de protestare pe la gazete.

După conferinţă s'a tras la sorţĭ oraşul în care va trebui să aibă loc viitorul congres. *A eşit Tulcea.*

In urmă studenţiĭ aŭ mers în corpore să salute acasă pe d. primar Titu Frumuşanu.

Seara a avut loc în grădina Cămărăşescu banchetul de despărţire.

Astă-zĭ la orele şeapte de dimineaţă, congresul a plecat din Tîrgu-Jiu.

La gară d. primar a rostit o călduroasă cuvîntare, mulţumind congresuluĭ de onorea făcută oraşuluĭ săŭ.

Alan.

MM. LL. Regele şi Regina la Budapesta

Primăria şi delegaţiĭ consiliuluĭ comunal din Budapesta în şedinţa de Simbătă seara aŭ decis ca o parte a decoraţiunilor Capitaleĭ, decoraţiunĭ făcute pentru recepţiunea de erĭ şi de azĭ a Impăratuluĭ Wilhelm, să fie menţinute pentru recepţiunea MM. LL. Romîne.

In acelaşĭ timp însă primăria a hotărît să nu facă nicĭ un apel cetăţenilor proprietarĭ de case ca să menţie decoraţiile de azĭ, pe carĭ le-aŭ făcut în onoarea Impăratuluĭ Wilhelm.

***

Contele Goluchowsky, care mîine pleacă la Viena, se va întoarce Luni la Budapesta ca să fie faţă la recepţiunea MM.LL.

***

D. Emil Ghica, ministru plenipotenţiar al ţăreĭ la Viena, va întîmpina pe MM. LL. la Budapesta, iar d. baron d'Aerenthal, ministru plenipotenţiar al Austro-Ungarieĭ în Bucureştĭ, va întîmpina pe MM. LL. la Viena.

***

In privinţa mergereĭ d-luĭ Dim. Sturdza la Budapesta nu s'a decis încă nimic, deşi primul ministru ar dori mult să fie faţă la recepţiunea MM. LL.

***

Dintre membriĭ familieĭ Domnitoare a Habsburgilor, vor fi la Budapesta, cu ocazia recepţiuneĭ MM. LL., Archiducesele Clotilda şi Maria Iosefa, Archiducĭ Frantz Ferdinand, Iosif, Ladislus August şi Otton. MM. LL. vor sta o zi şi jumătate la Budapesta.

Azĭ la orele 2 după amiazĭ s'a făcut înmormîntarea regretatuluĭ St. Silion, fost consilier la Inalta curte de Casaţie şi justiţie.

Decedatul fiind comandor al ordinuluĭ «Coroana Romîneĭ», onorurile militare, o companie de geniŭ cu muzică, i s'aŭ făcut la domiciliŭ.

Regimentul 4 de roşiorĭ s'a întors Duminică în Capitală, venind din Cîmpina.

I. P. S. S. Mitropolitul Primat s'a întors astă-zĭ de dimineaţă în Capitală, venind de la Iaşi.

La gară Inaltul Prelat a fost primit de personalul Mitropolieĭ şi de un însemnat număr de preoţĭ.

Tribunalul din Roman a condamnat a doua oară pe d. Broşteanu, şeful găreĭ Galbenĭ, pentru calomnie.

Această condamnare este cu atît maĭ interesantă, că d. Broşteanu a servit de instrument al prefectuluĭ Panopol în contra unuĭ fost sub prefect.

D. Haret, ministrul instrucţieĭ publice, a săvîrşit zilele acestea un act, pe care nu-l putem înfiera în destul. D-sa, cedînd stăruinţelor faimosuluĭ Săveanu, satrapul Putneĭ, a înlocuit fără nicĭ un motiv pe d-na profesoară Elisa C. Lupu la direcţiunea externatuluĭ secundar de fete din Focşanĭ, pentru motivul că d-na Lupu este soţia d-luĭ profesor Constantin I. Lupu, membru în comitetul opoziţionist din Focşanĭ.

Colectivistĭĭ, zăpăciţĭ că se apropie deschiderea parlamentuluĭ, cedează tuturor dorinţelor mişeleştĭ ale satrapilor din judeţe, satisfăcîndu-le toate gusturile.

Deseară, cu acceleratul de Predeal, soseşte în Capitală d. N. Filipescu împreună cu familia, venind din străinătate.

Colegiul al II electoral al judeţuluĭ Neamţu, este convocat pentru ziua de 12 Octombrie, spre a alege douĭ membri în consiliul general, în locurile vacante.

Astăzĭ, Marţi la orele 2 după amiazĭ, miniştriĭ sunt convocaţĭ în consiliŭ sub preşedenţia d-luĭ Dim. Sturdza, primul ministru.

D. G. Cantacuzino, ministru de finanţe, s'a întors în Capitală aseară, venind din Ploieştĭ, unde a asistat la înmormîntarea d-luĭ R. Stanian.

Cu începere de astăzĭ a încetat şi interimul de la ministerul de finanţe cu care fusese însărcinat d. Ferechide.

Ministerul de interne a aprobat modificarea budgetuluĭ zecimilor judeţuluĭ Tecucĭ pe exerciţiul 1897--98, luînd 30.000 leĭ din excedentele budgetare pentru a se împrumuta comunele cari aŭ suferit pagube din cauza inundaţiunilor.

Ni se aduce la cunoştinţă următorul fapt:

Acum cît-va timp s'a sustras o mare cantitate din materialul necesar construcţieĭ podului Cricinov, din judeţul Muscel.

In urma uneĭ denunţărĭ, făcîndu-se o anchetă, în ziua de 29 Iunie, furtul a fost pe deplin dovedit, iar parte din materialul sustras s'a găsit la cîrciumarul Costică Apostolescu din comuna Topoloveni. Vinovat s'a găsit a fi supraveghetorul Gheorghe Florescu.

Actele însă aŭ fost puse la dosar în urma insistenţelor d-luĭ inginer Pîslă, de la C. F. R., secţia R.-Sărat. Nu cunoaştem motivele cari aŭ determinat pe d. inginer Pîslă să se poarte ast-fel, făgăduim însă că, dacă nu se va face deplină lumină de către cel în drept asupra acesteĭ afacerĭ, să revenim cu amănunte foarte precise şi foarte picante.

Aşteptăm.

Explozia din Balota

(Treĭ morţĭ şi şease răniţĭ)

Erĭ dimineaţă, regimentul 5 de artilerie din Piteştĭ, de sub comanda d-luĭ colonel Toma Constantinescu, a plecat spre Slatina să facă exerciţiĭ de tir.

Pînă la staţia Balota a mers totul în regulă, fără nicĭ un incident.

La Balota însă un proiectil saŭ obuz dintr'un cheson explodează.

Lumea rămîne un minut încremenită, apoĭ ţipete desperate de durere zgudue toate inimele, ţipete carĭ se amestecă cu răcnetele cailor răniţĭ.

După prima emoţie se constată, că în urma exploziei aŭ murit pe loc treĭ soldaţĭ, carĭ aŭ fost grozav mutilaţĭ; alţĭ şease aŭ rămas grav răniţĭ şi patru caĭ aŭ fost trîntiţĭ la pămînt şi răniţĭ grav.

D. colonel Thoma Constantinescu a dispus imediat transportarea cadavrelor şi soldaţilor răniţĭ la Piteştĭ şi apoĭ, după cercetările preliminare pe carĭ le a făcut, a încunoştiinţat telegrafic pe comandantul corpuluĭ II de armată, d. general Arion şi pe ministrul de războiŭ.

Cauzele acesteĭ exploziĭ nu se cunosc încă; se bănueşte însă că ea se datoreşte defectuosităţiĭ proiectilului.

Expoziţia din Constanţa

(prin fir telegrafic)

Erĭ, Luni, la orele două după amiazĭ, a avut loc solemnitatea distribuireĭ premiilor, în prezenţa miniştrilor Stolojan şi general Berendeĭ.

D. Pariano, preşedintele consiliuluĭ judeţean, a pronunţat un discurs în care a vorbit pe larg despre starea Dobrogeĭ.

D. Stolojan, ministru domeniilor, a răspuns scuzînd pe d. Sturdza care nu a putut veni la această serbare, fiind împedicat la Ploeştĭ ca să asiste la înmormîntarea d-luĭ Radu Stanian.

Ministrul domeniilor vorbeşte apoĭ despre diferite proecte de legĭ ce va prezenta Corpurilor legiuitoare, între carĭ a citat proiectul de lege pentru creare de bănci populare şi asociaţiĭ cooperative, şi termină zicînd că dacă s'a făcut ceva în Dobrogea apoĭ s'a făcut numaĭ de d-sa singur! D-sa a transformat Dobrogea.

Asistenţa a rîs cu poftă la auzul acesteĭ laude colectiviste.

La orele 3 aŭ avut loc alergările, iar la 5 s'aŭ distribuit premiĭ expozanţilor.

Cristu.

Impăratul Wilhelm la Budapesta

Sosirea

Budapesta, 8 Septembrie.—Impăratul german a sosit la 10 ore de dimineaţă.—Purta uniforma de cavalerie austriacă cu ordinul S-tul Ştefan al Ungarieĭ.—Impăratul Frantz Iosef era în uniforma de mareşal prusian.

Miniştriĭ ungurĭ, demnitariĭ şi generaliĭ se aflaŭ pe peronul găreĭ.

Coborîndu-se din vagon, Impăratul german s'a sărutat în mod cordial de două orĭ cu Impăratul Frantz Iosef, apoĭ Impăratul Wilhelm a salutat pe A. S. R. şi I. Archiducele Frantz Ferdinand, precum şi pe celălalţĭ archiducĭ.

Impăratul Wilhelm a făcut apoĭ să îĭ se presinte miniştriĭ şi demnitariĭ ungurĭ, apoĭ a inspectat compania de onoare.

De la gară pînă la castelul regal din Buda stradele eraŭ decorate în mod minunat. — Garnisona şi corporaţiunile formaŭ gardul pe tot drumul cortegiuluĭ.—Cei douĭ Suveranĭ aŭ fost obiectul unor manifestaţiunĭ entusiaste.

Visitarea oraşuluĭ

Budapesta, 8 Septembrie.—La 2 ore după amiazĭ, ceĭ douĭ Suveranĭ aŭ părăsit Hofburg pentru a vizita curiosităţile oraşuluĭ şi aŭ fost peste tot aclamaţĭ de o mulţime enormă care se îngrămădea pe străzĭ, cu toată ploaia.

Majestăţile Lor aŭ visitat biserica sfîntuluĭ Mathias, unde ministrul instrucţiuneĭ publice şi cardinalul Vaszary aŭ fost presentaţĭ Impăratuluĭ Wilhelm.

Majestăţile Lor aŭ făcut apoĭ o plimbare în trăsură prin străzile cele maĭ frumoase şi o călătorie micĭ cu drum de fer subteran. La 5 ore s'aŭ întors la Hofburg după ce aŭ visitat curiosităţile istorice şi expoziţia milineuluĭ.

Prînz

Seara a fost un prînz intim în timpul căruia Impăratul Wilhelm a exprimat de maĭ multe orĭ satisfacţia pentru şederea sa la Budapesta.

Impăratul german a conferit maĭ multe decoraţiunĭ, printre care acea a Vulturuluĭ roşiu de clasa I-a preşedinţilor celor două camere ale Reichstagului şi miniştrilor de interne şi agricultură.

Recepţie

După prînz a fost o recepţiune splendidă la care aŭ asistat archiducesa Maria-Josephina, condusă de Impăratul Wilhelm, archiducesa Clotilda, condusă de Impăratul Frantz-Ioseph; archiducĭ Frantz Ferdinand, Othon şi Ioseph, nobilimea ungurească, toate notabilităţile din Budapesta, contele Goluchowski şi d-nul de Bülow.

Decoraţiĭ

Pester Lloyd zice că prinţul de Ratilor a făcut o vizită contelui Andrassy şi i-a remis în numele Impăratuluĭ Wilhelm marea-Cruce a ordinuluĭ regal al Coroaneĭ, ca suvenir de recunoştinţă colaboratoruluĭ din primul ceas al alianţeĭ dintre Germania şi Austro-Ungaria.

Impăratul german a remis d-luĭ de Szoegenyi, ambasadorul Austrieĭ la Berlin, ordinul Vulturuluĭ negru, şi i-a adresat cu această ocazie cuvinte amabile.

Astăzĭ a apărut şi s'a pus în vînzare **Elemente de Igienă** ediţia II-a de *Doctor Urechiă*. Depozitul general e la librăria La Biserica Albă Bucureştĭ calea Victoriei 85.

BUCURESTI — Tipografia EPOCA Strada Clementeĭ 3. — BUCUREŞTI

www.dacoromanica.ro